

A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára

1974. ÉVI
BESZÁMOLÓ JELENTÉSE

Budapest, 1975

Kézirat gyanánt!

Alak B/5 - Terjedelem: 4,9 (A/5) iv
Megjelenés: 1975 - Példányszám: 100
Felelős kiadó: dr. Rejtő István -
Kiadja: a Magyar Tudományos Akadémia
Könyvtára 1361 Bp., Akadémia u. 2.
Készült az MTA Könyvtára házi sokszo-
rosító részlegében

TARTALOMJEGYZÉK

	lapszám
Bevezetés, összefoglaló értékelés	1
Gazdálkodás	5
Személyzeti munka, bérezés.	6
Politikai, társadalmi szervek	7
Állománygyarapítás	10
Kiadványcsere tevékenység	12
Feldolgozás	13
Raktározás.	15
Állományrevízió, állományvédelem, köttetés.	18
Olvasószolgálat	19
Bibliográfia, kiadványok.	21
Technikai szolgáltatások.	23
Hálózati és módszertani munka	26
Akadémiai levéltár.	27

Adatok és táblázatok

Költségvetés, felújítás	32
Beruhás	32
Létszám, személyi változások.	33
Vágzattség, szakképzettség.	33
Besorolás, bérezés.	33
Kitüntetés, jutalmazás.	34
Segély, előleg	34
Munkatársaink publikációi	35
Munkatársaink közreműködése testületek tevékenységében. .	42
Külföldi kiküldetések, tanulmányutak.	45
Állomány, gyarapodás.	46
Juttatás más könyvtáraknak.	47-
Köttetés	47

Feldolgozás, katalógusépítés	48
Nemzetközi kiadványosere /cserekapcsolatok/.	49
Nemzetközi kiadványosere /kiadványosere-forgalom/.	50
Könyvtárhasználat /használok száma, megoszlása/.	50
Könyvtárhasználat /alkalmak, dokumentumok/.	51
Könyvtárhasználat /könyvtárközi kölcsönzés/.	51
Reprográfiai szolgáltatások.	52
Bibliográfia, dokumentáció.	52
Könyvtárunk kiadványai.	53
Külföldi kutatók és látogatók.	54
Az akadémiai könyvtári hálózat	56

Az MTA Könyvtára 1974. évi munkatervének irányvonalai

A korábbi évek gyakorlatát követve, a Könyvtár igazgatósága személyes megbeszélést folytatott az osztály- és csoportvezetőkkel részben az 1973. évi beszámoló jelentésekkel, részben az 1974. évi munkafeladatos összehangolt megtervezésével kapcsolatban.

A Könyvtár jelenlegi helyzete, s az említett megbeszélések alapján az intézmény 1974. évi munkaterve az alábbiakban összegezhető.

Tekintettel a Könyvtár központi raktárterületét érintő sajnálatos károsodást, s annak raktározási következményeit, fokozott figyelmet kell fordítani a tervezés alatt álló törökbálinti raktártestek ésszerű felhasználásának, illetve optimális kihasználásának megtervezésére. Az erre vonatkozó tervezőmunka már a korábbiakban megindult, de a közelmúltban váratlanul kialakult helyzet még nagyobb gondosságot igényel. Ugyanez vonatkozik a jelenlegi pótraktárak - beleértve az Ecseri uti helyiségeket - felhasználására is. A fentiek elsősorban az Olvasószolgálati Osztályt érintik. Ugyancsak az Olvasószolgálati Osztály feladata - a rutin jellegű szolgálatok ellátása mellett - az állományrevízió folytatása az előző évben kialakított irányelvek alapján. Az osztály a raktári helyzettől függően revideál két régi szakot (20 ezer egységet); folytatja a "numerus currens" állományrész számrevízióját, s a lehetőség szerint polcra helyezi a még ömlesztett szakokat (Régészet, Magyar Irodalom, Magyar Akadémia). A Feldolgozó Osztállyal közösen kiadja az új külföldi gyarapodások jegyzékét 6 számban.

A Folyóíráttár - szintén a rutinfeladatok mellett - megkezdte a teljes kardex anyag revízióját, s az ebből adódó problémák megoldását (reklamálás, cserekapcsolatok tisztázása stb.). Az engedélyezés alatt álló mintegy 1.900 profilidegen

A Feldolgozási Osztály 1974. évi terve az, hogy a feldolgozás teljesítményét a korábbi, teljes kapacitással dolgozó szalag szintjére emelje, s így a tervében 14,080 mű cimleírását és szakozását végezze el. A katalogusjavítási munkák kerete a korábbi évek szintjén marad, s továbbfolytatja a betűrendes katalogus flókrovízióját. Kóthavi ütemezésben folytatja az új gyarapodási jegyzék szakokba rendezett anyagának átadását.

A Keleti Gyűjtemény a rendelkezésre álló keret felhasználásával gyarapítja állományát, gondoskodik a beérkezett anyag cimleírásáról és szakozásáról (1,100 mű), kataloguscédulák besorolásáról, valamint az anyag raktározásáról. Az év folyamán megkísérli a fölös anyag ujrarendezését és kiajánlását, valamint a folyóiratállomány ujrarendezését. Folytatja a tibeti kéziratok és fanyomatok katalogizálását és állományvédelmi fotózását.

A Kézirattár és Régi Könyvek Gyűjteménye kiemelt feladatként kezeli a Gábor Andor és a Kosztolányi hagyaték katalogusának elkészítését, s Veres Péter hagyaték rendezését, a diszertáció katalogus újabb kötetének összeállítását, valamint a Széchenyi kéziratok katalogizálását. A Régi Könyvek Gyűjteményén belül tervezett feladat az antiq^a-gyűjtemény katalogizálása, s a kötés katalogus felállításának előkészítése. Az év folyamán kísérleteket folytatnak majd optikai lyukkártyákkal.

A Tájékoztató és Bibliográfiai Szolgálat 1974-ben - a kialakult rend szerint - kiadja a Tudományszervezési Tájékoztató 14. évfolyamának számait 63 szerzői iv terjedelemben (13 iv belső és 50 iv külső munkatársak közreműködésével).

A tudománypolitikai expressz tájékoztatás várható összterjedelme 130 iv, 50 személy, illetve intézmény részére.

Továbbfolyik az MTA Tudományszervezési Csoportjával együtt kiadott Prognosztika c. kiadvány év folyamán megjelenő számaival kapcsolatos adminisztratív és technikai teendők ellátása.

Az MTA történetével kapcsolatos adattári munkák során a tervében is folytatódik az akadémikus bibliográfia építése.

Az MTA tagjainak névmutatója az év elején a végső szerkesztés stádiumába lép, s az év folyamán kinyomtatásra kerül. A tagajánlásokkal kapcsolatos munkák során az 1915 utáni anyag szerkesztése kerül napirendre.

Uj vállalkozás az akadémiai alapítványokra és jutalmakra vonatkozó anyag összeállítása. Erre az évre e vállalkozás előkészítő munkálatai (az anyag lelőhelyére, természetére, a feldolgozás lehetőségére vonatkozó felmérés) tervezhetők.

A szolgálat ezeken kívül az igényektől függő mennyiségben - ellátja az általános tájékoztatási feladatokat is.

A Kiadványszerkesztőség munkája 1974-ben is elsősorban az MTA 150 éves jubileumával kapcsolatos munkák kiadására irányul.

Nyomás alatt van Fráter Jánosné munkája (Az MTA állandó bizottságának története). Az év folyamán gondoskodni kell "Az MTA tagjainak névmutatója" és az "Akadémiai Értesítő és a Magyar Tudomány indexe" c. kiadványok kinyomtatásáról, valamint Bendeffy László: Mikoviny Sámuel kéziratos térképei; Terjék József: Körösi-Csoma emlékek..., s a Gábor Andor hagyaték katalógusa c. munkák gépeléséről, illetve nyomóformáinak előállításáról.

A szerkesztőség tervei közt szerepel a kiadványok példányszámának emelése az Akadémiai Kiadó közreműködésével, valamint számos egyéb munka előkészítése.

A Hálózati és Módszertani Csoport a tervében folytatja felügyelői, szaktanácsadói, szervezői teendőit, melynek során számos budapesti és vidéki akadémiai kutatóhelyet látogat meg. A rutin jellegű feladatok mellett fondoskodik az évi hálózati értekezlet megszervezéséről, a statisztikai jelentések feldolgozásáról, s a hálózati könyvtárak kartotéknyilvántartásának felállításáról, s egy sor egyéb vállalkozás lebonyolításáról.

A Reprográfiai Osztály egyes csoportjainak munkája az előző évben kialakult irányok szerint alakul. Az akadémiai jubileumi kiállítás munkái új és igényes többletfeladatot jelentenek. A Mikrofilmtár tervében fontos feladat az elmaradt katalóguscé-

dula sokszorosítások befejezése, s a cédulák beosztása, a külföldi mikrofilmek beszerzése vásárlás és csere útján, valamint módszertani tanácsadás. A Xerox csoport feladatai közt továbbra is szerepel a megrendelések rendszerének szabályozására és a szolgáltatási árak rendezése.

A Kötészet munkaterve az előző évek rendjét követi.

Az MTA Levéltára az 1973. évi munkaerő problémák miatt nem tudta biztosítani a feldolgozó munka megfelelő ellátását. Ezért a tervében ennek pótlására, valamint a tájékoztató apparátus fejlesztésére összpontosítja erejét. A raktározási nehézségek miatt nem tervez nagyobb irat és egyéb dokumentumanyag begyűjtést, hanem a már feldolgozott anyag sokoldalú és előírásszerű feltárására törekszik. Folytatja az előző évben már elkezdett újrendszerű képanyagfeldolgozást (optikai lyukkártyákon). Egyéb munkák mellett a Levéltár befejezi "A Magyar Tudományos Akadémia elnökének iratai. Repertórium." c. munka 3. kötetének nyomtatására való előkészítését, rendezik és reportorizálásra előkészítik az MTA közgyűlésének iratait, megkezdik az MTA főtitkára iratanyagainak darabszintű rendezését, s Györffy Barna irathagyatékának rendezését.

A KÖNYVTÁR 1974. ÉVI MUNKÁJA

Bevezetés, összefoglaló értékelés

Az MTA Könyvtára a beszámolási időszakban tovább folytatta azt a törekvését, hogy állományának tervszerű fejlesztésével, szolgáltatásainak széles körével és kiadványaival segítse a tudományos munkát, kielégítse az akadémiai és más forrásokból származó tájékoztatási igényeket.

E törekvés bázisa gyűjteménysinek állománya, mely a hagyományok s a fejlődő igények elvszerű, mérlegelő egyeztetése és az anyagi lehetőségek alapján szüntelenül növekszik, gazdagodik. A beszámolási időszakról elmondhatjuk: az állományunk gyarapítására, valamint a gyarapítás és nemzetközi kapcsolataink számára egyaránt fontos cseretevékenységre fordítható pénzösszeg a szigorú takarékoság s a nagyon gondos válogatás érvényesítésével lehetővé tette, hogy állománygyarapítási munkánk az évek óta állandóan növekvő könyv- és folyóiratárak mellett is tartani tudta a megszokott mennyiségi és minőségi színvonalat.

A fentiek figyelembevételével folyt a tárgyévben is az állománygyarapítással szorosan összefüggő cseretevékenységünk folyamatos revíziója, melynek az az elsődleges célja, hogy e fontos tevékenységet mind szervezés- és politikailag, mind pénzügyileg hatékonyabbá tegye. Cserkapcsolatainkban a korábbi évekhez képest nem történt lényeges változás.

Ami állományunk elhelyezését és ezzel kapcsolatban a Könyvtár használatát illeti, 1974-ben fokozódtak problémáink. Itt mindenek előtt arra kell utalnunk, hogy központi raktárunk rossz helyzetén tovább rontott az a kényszerű kiköltöztetés, mely az egyik oszlopő megrepedése miatt következett be. Ezért fokozott figyelmet fordítottunk a tervezés alatt álló

törökbálinti raktár optimális kihasználásának megtervezésére. Az erre vonatkozó tervezőmunka már korábban megindult, de raktári helyzetünk e jelentős rosszabbodása még nagyobb gondosságot igényelt. Ezen előkészítő munka keretében a törökbálinti raktár tervezőivel sikerült a raktári klíma technikailag igen összetett kérdésében kielégítő megoldást találni.

A Könyvtár növekedésének a növekvő állomány elhelyezése mellett egyéb elhelyezési problémái is vannak, illetőleg azok egyre élesebben jelentkeznek. Így néhány évvel ezelőtt a katalógusteremben jelentkező helyhiány megoldására a katalógus-szekrényeket ráépítéssel kibővítettük, 1974-ben pedig pályázatot írtunk ki a katalógusok ésszerűbb, gazdaságosabb elhelyezésére. A pályázat nagy érdeklődést váltott ki munkatársaink körében, számos érdekes és hasznos elgondolást, tervet dolgoztak ki, amit a katalógusok további növekedéséből adódó elhelyezési gondok megoldásához felhasználhatunk majd. A különböző raktározási és munkaerőgondok miatt néhány éve felfüggesztett rekatalogizálási munkálatok újraindítását is célul tűzte ki ezévi munkatervünk. Ennek a célkitűzésnek annyiban tettünk eleget, hogy feldolgozási kapacitásunkat a modern könyvek vonatkozásában a régi szintre emeltük /évi 14.000/, ami a beérkező új könyvek feldolgozása mellett rekatalogizálást is lehetővé tesz. 1974. folyamán ezt a felemelt kapacitást a beérkező új könyvek feldolgozása mellett a tavalyi évről adódó restanciák felszámolására és a hagyatékok /Zolnai, Moravosik/ feldolgozására használtuk fel.

Az MTA 150. évfordulójára a Könyvtár már korábban számos vállalkozást indított. A tárgyévben jelent meg a Magyar Tudományos Akadémia állandó bizottságaival foglalkozó munka, és ugyancsak a jubileumi program kereté-

ben jelent meg az MTA tagjairól készült összeállítás. Elkészült és jelenleg nyomdai előállítás alatt van az Akadémiai Értesítő és a Magyar Tudomány indexe és repertóriuma. E vállalkozások célja az, hogy az MTA történetéhez adattárul, illetve segédletül szolgáljanak. Az akadémiai témakörben maradvra arról is beszámolhatunk, hogy Bibliográfiai Osztályunk 1974. második felében átszervezte az MTA tagjai munkásságát nyilvántartó bibliográfiai adattár szerkesztési mechanizmusát.

A szokásos rendnek, terjedelemnek és tartalomnak megfelelően jelent meg közkedvelt kiadványunk, a Tudományszervezési Tájékoztató. Terjesztésének hatékonyabbá tétele érdekében az év folyamán előkészítettük, hogy 1975-től a Posta Központi Hirlapiroda vegye át a kiadvány forgalmazásának feladatát. Sikeresen folytattuk tovább a tudománypolitikai és tudományszervezési gyorstájékoztatót, s az MTA Tudományszervezési Csoportjával közösen adtuk ki a Prognosztika o. dokumentációs folyóirat 5. évfolyamát.

További kiadványaink Kézirattárunk anyagának egy-egy gyűjteményéről készült katalógusok. Eredményeink közül említésre méltó az új gyarapodásainkról készült teljes címjegyzék, mely rövid idő alatt kialakult munkamódszerek szerint, egyenletes ütemezésben, megfelelő periodicitásban nyújt tájékoztatást olvasóink egy szűkebb, de annál aktívabb és munkánkat is segítő rétegének.

Technikai szolgáltatásaink fejlesztése érdekében mikrofilm-laboratóriumunk és Xerox-részlegünk részesült miszaki fejlesztésben. Különösen jelentős az új IBM Copier II. típusú gyorsmásológép munkabeállítás, mely mind mennyiségileg, mind minőségileg magasabb szintű teljesítményre képes.

Egyébként gondos előkészítés után, főtítkári jóváhagyással szabályoztuk a gyorsmásolási szolgáltatások árát. Erről az MTA intézetei és minden érdekelt időben megfelelő tájékoztatást kapott, s az áttérés így zökkenőmentesen mehetett végbe. Ez az árszabályozás egyrészt gazdaságosabbá teszi ezt a szolgáltatást, másrészt csökkenti az indokolatlan megrendeléseket s ezzel a Xerox-részleg túlterhelését.

A korábbi éveknek megfelelően kiegyensúlyozott mederben folyt a könyvtár személyzeti feladatainak gondozása. Munkatársaink jelentős része kap támogatást kutatónap formájában egyéni tudományos munkájához, s ennek eredményességét számos tudományos publikáció mutatja. Ez év folyamán is több munkatársunk járt külföldi tanulmányúton, vett részt tudományos konferenciákon, munkamegbeszéléseken. A Könyvtár természetesen intézményesen is ápolta külföldi kapcsolatait, résztvett nemzetközi bibliográfiai találkozásokban /pl. a genfi ENSZ-könyvtár bibliográfiai munkáiban/.

Összefoglalóan megállapítható tehát, hogy a beszámolási időszakban könyvtárunk munkája az intézmény hagyományos tevékenységeinek szférájában az előző évek eredményeinek szintjét tartani tudta; az előre nem látott, súlyos raktározási gondokkal meg tudott küzdeni, számos fontos feladatot, tudományos vállalkozást befejezett, vagy a sikeres befejezéshez közelebb vitt, és tudományos-technikai szolgáltatásait is több vonatkozásban tovább tudta fejleszteni. A könyvtári tevékenység részleteiről - funkciók szerinti átnézetben - az alábbiakban nyújtunk részletező képet.

Gazdálkodás

A Könyvtár 1974. évi jóváhagyott eredeti költségvetési előirányzata 13,437.000 Ft volt, mely a felügyeleti hatáskörben történt módosításokkal, valamint az előző évi pénzmaradvány saját hatáskörben történt felhasználásával 15,751.600 Ft összegre emelkedett.

A korábbi évekhez hasonlóan 1974-ben is komoly gondot okozott a könyv- és folyóiratárak állandó emelkedése, de módosított költségvetési előirányzatunk lehetővé tette, hogy állománygyarapításunkat és cseretevékenységünket a tervezett keretek közt tartsuk. A módosított előirányzat biztosította, hogy a Könyvtár előtt álló egyéb feladatokat és kötelezettségeket is teljesíteni tudtuk.

1974. végén főtitkári jóváhagyás alapján szabályoztuk a gyorsmásolatok megrendelésének módját, feltételeit és árát. Ezt az átszervezést gazdálkodásunk kereteiben zökkenőmentesen hajtottuk végre, hatása ill. eredményei azonban csak az 1975. gazdálkodási évben mutatkoznak majd meg.

1974. során megkezdtük az Ügyrend, Ügyviteli Utasítás és a Bizonylati Szabályzat és Album összeállítását; befejezésük a következő év első félévére várható.

Gazdasági munkánk számára nagy erőpróbát jelentett a Duna-parti raktár részben egy oszlopfő meghibásodása miatt a környező raktár rész kiürítése, s az ezzel kapcsolatos rendkívüli szállítási és raktárrendezési munkák megszervezése. Hasonlóan azonnali intézkedést követelt újpesti rakparti raktárunkban egy nagyobb méretű beázás, melynek megszüntetéséről és a veszélyeztetett könyvanyag mentéséről a legrövidebb időn belül gondoskodtunk.

Személyzeti munka, bérezés

A tárgyév legjelentősebb személyzeti vonatkozású eseménye a Tókei Ferenc elvtárs vezetésével működő orientalista csoport kiválása volt a Könyvtár keretéből. A csoport május 1. hatállyal az MTA Nyelvtudományi Intézetébe került át. Másik igen fontos esemény Szöllősy László elvtárs belépése szeptember 1-én, mely megoldotta a Levéltár vezetésének elhúzódó problémáját. Fentiekén kívül a Könyvtár személyzeti mozgása normális merdében folyt. Az év folyamán kilépett 15 fő /beleszámítva az 5 fős orientalista csoportot, valamint 5 nyugdíjba vonuló munkatársunkat/, s belépett 15 fő /5 fő állandó és 10 fő időszakai főfoglalkozású/. Zárólétszámunk december 31-én: 123 fő állandó és 15 időszakai főfoglalkozású, összesen 138, ehhez járul 21 részfoglalkozású munkatárs. Az év folyamán több kedves régi munkatársunk - Csipai Imréné, Laczay Istvánné, Milovits Emilné, Pap József és Tolnai Gábor - vonult nyugdíjba.

A Könyvtár, hagyományainak megfelelően, ebben az évben is támogatta munkatársai tudományos kutatómunkáját, illetve továbbképzését: 30 tudományos munkát végző munkatársunk élvezett kutatónapot, 14 munkatársunk volt különféle típusú és tartamú külföldi tanulmányúton, kiküldetésben, /stb./ s 10 fő vett részt felső- vagy középfokú szakmai képzésben.

A törzsgárdamozgalom keretében 1974-ben 11 munkatársunk kapott törzsgárdatagsági oklevelet és összesen 16.000 Ft jutalmat.

Igazgatói jutalomban részesült /a törzsgárda tagokat és a különféle céljutalmakat is beleértve/ 130 fő 295.000 Ft összegben.

Az év során összesen 65 fő részesült béremelésben /havi 12.140 Ft összegben/, átsorolásban 14 fő; 2 munkatársunk kapott nyelvpótlékot.

Az egy főre eső havi átlagbér 1974-ben 2.980 Ft volt.

Politikai, társadalmi szervek

Pártszervezetünk a Könyvtár életében tevékenyen részt vesz mind a napi feladatok megoldásában, mind a rendkívüli helyzetek gyors segítségét kívánó munkáinak elvégzésében. A Szakszervezeti Bizottsággal egyetértésben segíti a Könyvtár vezetését a jó munkahelyi légkör megőrzésében illetve kialakításában. Kifejti véleményét a jutalmazások, előléptetések és kintmentések előterjesztésénél. A pártoktatás keretében a következő könyvtári munkatársak továbbtanulását szervezte meg: középfokú politikai iskolára jár Papp Rozália és Wiener Péter; hároméves Marxista egyetemre jár Kövér Tamás; szakosított továbbképzésre Markovits Pálné és Terjék József és az V. ker. PB szervezésében filozófiai vitakörön vesz részt Fülöp Gézáné, Madarasi Béláné és Szeidovitz Éva. A könyvtári KISZ csoportnak segített az Ifjúsági Parlament szervezési előkészítő munkájában. 1974. december 11-én a pártszervezet beszámoló taggyűlésén a vezetőség mérlegelte pártszervezetünk négyéves munkáját. 1975. I. 7-én új pártvezetőséget választott a tagság, melynek tagjai: Madarasi Béláné párttitkár, Szabó Istvánné és Uray Gézáné vezetőségi tagok.

A Szakszervezeti Bizottság 1974. évi munkájának két középponti kérdése, mint az előző években is, egyrészt a tagság élet- és munkakörülményeinek javítása, másrészt az intézményben folyó munka végzésének támogatása és jobb megszervezése volt.

A tagság élet- és munkakörülményeinek javítása terén elsősorban az éveleji béremelések és a november 7-i jutalmazásokkal kapcsolatos problémák megoldásában való részvételé révén tudott a SzB közvetlen segítséget nyújtani. A megoldások minőségének javításában komoly szerepet játszott a társadalmi szervek és az igazgatóság közös megállapodása révén az előző

években kialakított "osztálykeretek" alkalmazása, amelyekkel sikerült a korábbi évek szubjektivizmusát szűkebb keretek közé szorítani és egyúttal nagyobb szerepet biztosítani az osztály- és részlegvezetők felelős döntésének is. Ugyancsak sikerült biztosítani, szintén a korábbi évek döntésének megfelelően, a könyvtár törzsgárdatagságának pénzjutalommal és jutalomszabadsággal is kifejezett megbecsülését.

A munkahelyi demokrácia folyamatos napi építése mellett a kérdés gyakorlati demonstrálása céljából a SzB az alapszervezeti taggyűlés és a munkaértekezlet közös megtartása mellett döntött, ezzel is jelezve és kifejezve, hogy az alapszervezeti munkát és az intézményben folyó könyvtári munkát elválaszthatatlan egységnek tekinti, amelyben az egyik rész a másikat minden területen segíti és kiegészíti. A jól sikerült értekezlet ennek a felfogásnak az igazát mutatta meg. Egyúttal demonstrálta azt a támogatást is, amit a SzB az intézetben folyó munkák elősegítéséhez nyújt. Ugyancsak ezt a célt szolgálta a SzB által szervezett és az újonnan belépett dolgozók tájékoztatását, a Könyvtár munkájával való módszeres megismerkedést szolgáló előadássorozat is. A kevésbé látványos, de folyamatos támogatást az intézet vezetősége részére a SzB az "igazgatósági értekezletek" munkájában való részvételével nyújtotta, amelyeken az aktuális napi feladatok megoldásában segédkezett mind közvetlenül, mind pedig az alapszervezeti aktivisták hálózatának mozgósításával. Az intézeti munka támogatásában elért eredményeket a SzB annak köszönheti, hogy minden kérdés megvitatása során fenntartotta a korábbi évek folyamán már kialakult és megszilárdult jó munkakapcsolatot mind az intézet vezetőségével, mind pedig az intézet pártszervezetével. Ez tette lehetővé, hogy a legkülönbözőbb kérdések megvitatása során mindig sikerült a munkát előreívó konstruktív megoldást találnia.

A SzB a saját döntési jogkörébe eső kérdésekben is javítani

igyekezett munkáját. Az egyik legfontosabb terület a szociális támogatás. Itt arra törekedett, hogy a befolyt tagdíjaknak a ráeső részéből lehetőleg minél többet juttasson vissza a tagság erre rászoruló részének. A 22.800 Ft-os évi keret összegéből 15.466 Ft-ot fizetett ki közvetlen szociális támogatásra. Ebből 8.800 Ft általános szociális segélyként került kifizetésre, 6.666 Ft pedig üdülési hozzájárulásként, illetve egyéb szociális felhasználásként. Ezek az összegek természetesen nem elégíthették ki az összes jogos igényt, de a keretek ennél nagyobb kifizetést nem tettek lehetővé.

Nem tudta a SzB kielégíteni a dolgozók üdülési igényét sem teljes mértékben - különösen az SzOT beutalók száma stagnál évek óta, sőt csökkenő tendenciát mutat, a családoso k üdültetésére pedig majdnem semmi lehetőség nem nyújtott; erre szinte kizárólag csak az intézeti üdültetés adott csekély lehetőséget.

Szokásos rendezvényeink közül 1974-ben is megtartottuk a Nónapi megemlékezést, a tanulmányi kirándulást /Szegedre/ - és a leglátogatottabbat, a Téliapó ünnepeét.

Az alapszervezet életének egyik legfontosabb eseménye 1974-ben az év végén lezajlott tagkönyvcseré volt. Ennek során kicserélésre kerültek az 1963. óta érvényben lévő tagkönyvek. A tagkönyvcseré lehetőséget nyújtott arra, hogy a SzB felmérje az alapszervezet állományi és anyagi helyzetét és ezzel elősegítse az alapszervezet előtt álló legnagyobb feladat megoldását, az 1975. évi alapszervezeti választásokra való felkészülést.

Állománygyarapítás

Az állományba iktatott modern könyvek mennyisége az 1973. évi 13.827 kötetről /12.728 mű/ 1974-ben 14.480 kötetre /13.176 mű/, értéke pedig 3,260.795.- Ft-ról 3,961.493 Ft-ra emelkedett, tehát a modern könyvgyarapodás összennyisége és összértéke meghaladta az előző évit. Ezt természetesen csak úgy tudtuk elérni, hogy a könyvvásárlásra fordítható anyagi kereteket az év folyamán póthitelből emeltük olyan arányban, amint ezt a könyvek árának emelkedése szükségessé tette. Állománygyarapításunk szempontjaiban, kereteiben, a szerzeményezés forrásaiban nem történt változás. A külföldi könyvek nagymérvű drágulása az eddiginél is fokozottabban kötelezett bennünket arra, hogy a gyűjtőköri előírásokhoz ragaszkodva a legfontosabb forrásműveket, tájékoztató munkákat és feldolgozásokat szerezzük be. A xeroxoztatás és a mikrofilmezés adta lehetőségeket az állomány hiányainak pótlására csak kivételesen és a nemzetközi szerzői jog előírásainak figyelembevételével vettük igénybe.

A külföldi könyvek beszerzésére szolgáló keretet a sokéves gyakorlat szerint osztottuk fel a központi humán és referensz-állomány, az orientalisztika és a természettudományok között. Az egyéb forrásból származó gyarapodás /csere, kötelezpéldány, ajándék, örözt példányok/ mutatószámai alig térnek el az előző évitől. Az ajándék rovattal kapcsolatban megjegyezzük, hogy 1974-ben a Moravosik-hagyaték feldolgozása került előtérbe, s ugyancsak most került naplózásra a Vigyázó-hagyaték erotica-gyűjteménye is.

Folyóiratállományunk 6.052 kötet /28.809 darab / gyarapodott. A gyarapodás módja tekintetében változatlanul a csere áll az első helyen /4.258 kötet/, ezt követi a vétel /1.078 kötet/, majd a köteles és az

ajándék /628 ill. 88 kötet/. 1974-ben összesen 242 új címet vettünk állományba /ebből 188 új folyóirat és 49 sorozat/. Új folyóirataink és sorozataink döntő többsége ezúttal is a kiadványoszerzőből származott /181 cím/.

Kézirattárunk vásárlás útján szerzette meg Dutka Ákos hagyatékát, Kornis Gyula hagyatékának fennmaradt részét, Angyal Dávid hagyatékának egy újabban előkerült részét, Ortway Rudolf hagyatékából Nobel-díjas tudósok /Dirac, Debye, Pauli, Sonnenfeld/ leveleit, egy *Indianischer Lustgarten* című, XVIII. századi - rendkívül gazdagon illusztrált - kéziratos növényteni munkát, egy IV. századi antifonale-töredékét, Vajda János 24 levelét és nagyszámú kisebb kézirategységet. Az ajándékok közül a legfontosabbak: Ortway Rudolf 14 levele Neumann Jánoshoz, Ábrahám Ábrus Ünlöt-rajza, Réthly Antal levelezése, Huszti József és Moór Gyula hagyatékának fennmaradt része, Péterffy Jenőnek Angyal Dávidhoz intézett 27 levele.

Rendkívül eredményes volt a Régi Könyvek Gyűjteményének szívi gyarapodása. Három ösnyomtatványt vásároltunk, köztük a nyomdászati-történeti szempontból kiemelkedő értékű Jenson-kiadású Cicerót 1470-ből, azután Johannes Baco Anglicus ritka munkáját: *Super I. Sententiarum*, és Aegidius Aurifaber *Speculum Exemplorum*-át. *Antique-gyűjteményünk* is gyarapodott egy 1549-i kiadású *Calepinus*-szal és Montaigne: *Epitoma sapientiae*-jával 1505-ből. Régi magyar unikum egy 1616-i kassai kalendárium töredék. A Régi Könyvek Gyűjteménye egyébként szám szerint is jelentősen gyarapodott ebben az évben a Könyvelosztótól korábban átvett anyagok állománybavételével.

Keleti Gyűjteményünk állományának 1974. évi fejlődéséből kiemelkedik a japán kiadású, tibeti Tripitaka 168 kötetének megszerzése, melynek árát /387.228 forintot/ külön póthitel biztosította számunkra.

Mikrofilmtárunk állományát kisebbrészt vásárlás útján, nagyjából cserével gyarapítottuk. Vásárlás útján a párizsi Bibliotheque Nationale-ból, a Vatikáni Könyvtárból és Wolfenbüttelből szereztük meg kéziratok mikrofilmjeit. A cserében kapott mikrofilmek közül kiemelkedő a Saint John's University, Monastic Manuscript Microfilm Library /USA/-ból érkezett, ausztriai kolostorokban és kéziratárakban őrzött kéziratokról készített mikrofilmek sora. A Library of Congress-től kínai könyvek mikrofilmjét, egy másik cserepartneredtől mongol kéziratok mikrofilmjét kaptuk meg.

Kiadványcsere tevékenység

1974-ben a Könyvtár 90 állam 1639 intézményével állott cserekapcsolatban. Az előző évi helyzethez képest lényeges változás tehát nem történt, ami a kapcsolatok kiegyensúlyozottságát tanúsítja. A folyamatos felülvizsgálat során 25 új kapcsolatot létesítettünk, ezzel szemben 24 korábbi partnerünkkel szűnt meg a kapcsolat.

A folyóiratcsere keretében felmértük cserepartnerreink igényeit a nem akadémiai kiadású folyóiratok tekintetében. A felmérés eredményeként a különböző külföldi intézmények 38 folyóiratról mondtak le, ami lényeges változást nem jelent. A folyóiratcsere érdemi javításának fontos eszköze az ez évben megkezdett kardex-revizió, melyet a Folyóiratcsoport a Nemzetközi Kapcsolatok Csoportjával közös munkában végzett, s ennek során a teljes anyag mintegy egyharmadát nézte át. A tapasztalat azt igazolta, hogy ez a rendszeres kardex-revizió feltétlenül szükséges, mind az anyag beérkezésének biztosítása, mind a partneri kapcsolatok felülvizsgálata szempontjából. Következésképpen a megkezdett revíziót 1975. folyamán feltétlenül folytatni kell.

A Tudományszervezési Tájékoztató terjesztését 1975-től kezdődően a Posta Központi Hirlapiroda veszi át az Akadémiai Kiadótól. Külföldi partnereinkről, kiknek eddig kiadványcserénk keretében küldtük a folyóiratot, pontos jegyzéket készítettünk a PKHI-nek, s e nyilvántartást az évközi változásokkal gondosan kiegészítettük.

A könyvcseré mérlege 1974-ben elég kedvező képet nyújt. A cserekönyvek felhasználásának, illetve más könyvtárba való juttatásának aránya az előző évekhez képest kevés eltérést mutat kötetszám és érték tekintetében. A könyvcseré pénzügyi hatásai a lassú belföldi áremelkedésnek és a cserekapcsolatok csekély bővülésének megfelelően kis mértékben emelkedtek csupán. A vonatkozó számszerű adatok megnyugtató volta ellenére meg kell említenünk, hogy a nyugati gazdasági életben fokozódó infláció egyre kedvezőtlenebbül érinti kiadványcserénket. Az áremelkedések következménye, hogy a kiküldött kiadványokért kevesebb könyvet kaphatunk. Másrészt feltehető, hogy az infláció miatt a partnerek anyagi lehetőségei is romlanak. Erre mutatnak azok a kifogások, melyek újabban több partner részéről is felmerülnek a többéves gyakorlatban alkalmazott elszámolási, illetve átszámítási kulcsok tekintetében.

Feldolgozás

A modern könyvek feldolgozását illetően célkitűzésünk 1974-re a könyvfeldolgozó szalag régi teljesítményének elérése volt, azaz olyan kapacitás biztosítása, mely a Könyvtárba érkező új könyvanyag feldolgozása mellett a rekatalogizálást, illetve a hagyatékok feldolgozását is lehetővé teszi. Ezt a kapacitást nagyjában és egészébe véve sikerült is biztosítani: 1974-re 14.080 mű címléírását és osztályozását terveztük, ezt mintegy 400 cím hiájával teljesítettük is. Mivel azonban 1973-ról feldol-

gozási restanciáink is maradtak, a Szerzeményi Osztályon, de a Feldolgozó Osztályon is torlódások keletkeztek. Ilymódon a feldolgozásra átadott könyvek tekintélyes része hosszú hónapokon át várt feldolgozásra, mert a kurrens gyarapodást természetesen előnyben kellett részesíteni. A jelzett feldolgozási kapacitást a beérkező új anyag mellett a hagyatékokból /Zolnai, Moravcsik/ származó régebbi könyvek katalogizálása vette igénybe.

Polyamatosan végeztük a modern könyvek katalógusainak beosztását és gondozását, a betűrendes katalógus fiókról-fiókra haladó revízióját, a katalógusok javítását; a katalógusbővítés keretében átrendeztük a sorozati katalógust.

A Folyóirat Csoport feldolgozó munkája keretében hiánytalanul megtörtént a kardexbe bevezetett kurrens periodikák nyilvántartása a kurrens katalógusban. Elvégeztük az előző évfolyamok és pótlások beszámozását, a beérkező új folyóiratok címleírását és osztályozását. Az év folyamán megkezdtük a folyóiratok nagy betűrendes katalógusának átépítését, mely bizonyos revíziós munkával is együtt jár.

A Kézirattár feldolgozó munkájából elsősorban a katalógus-kiadványok munkálatait kell kiemelni. Gábor Andor hagyatékának nagy terjedelmű katalógusa sokszorosítás alatt van, Kosztolányi Dezső hagyatékának /a Hittel Dénes-féle Kosztolányi gyűjteménnyel együtt/ katalógusa befejezés előtt áll. Megjelent a Goethe-gyűjtemény katalógusa, folyamatban van a disszertációgyűjtemény kumulatív katalógusának elkészítése. Folytatódott a Fülephagyaték feldolgozása és befejeződött a Kosztolányi-hagyaték feldolgozása. Legnagyobb részében elkészült a Széchenyi-gyűjtemény feldolgozása, valamint számos kötetes és kisebb kéziratcsoporté. Rendezési munkálatok folytak a Dutka Ákos hagyatékban és a Régi Akadémiai Levéltárban. Megtörtént a korábban beszámozás nélkül katalogizált egységek beszámozása, rekatalogizálása és az új rendszernek megfelelő naplózása, mint: Analecta,

Széphalmi Levelesláda, Budenz-levelezés, Toinovich-levelezés.

A Régi Könyvek Gyűjteményében a munkaerőhiány lényegesen csökkentette a XVII-XIX. századi könyvek feldolgozását. A szabad kapacitást elsősorban a KEO-anyagok állománybavétele és a raktári rendezőmunkák vették igénybe. Folytatódott a kötésekkatalogizálás az antique-gyűjteményben.

A Keleti Gyűjtemény feldolgozó munkája keretében 1.063 ml címléírását és szakozását végezték el, sajnos nem eléggé egyenletes menetben. Jelentős volumenű feldolgozás folyt a tibeti fanyomatok és kéziratok anyagában.

A Mikrofilmtár felszámolta a katalóguscédula-gépelés korábbi elmaradását, valamennyi állományba vett mikrofilmről és negativról elkészült a sokszorosításra előkészített gépelt címléírás. Eredményesen fejlesztettük a nagyméretű negatív felvételek katalógusát. Az akadémikusok, írók, tudósok arcképeit, egyéb tónusos reprodukciókat, illusztrációkat és akadémiai vonatkozású eredeti felvételeket tartalmazó gyűjtemény fényképes katalógusa már meghaladja a 3.000 árabot. Ebben az évben feldolgozásra került az összes régebbi, akadémiai vonatkozású és egyéb tekercsfilm, lemezes felvétel.

Raktározás

Központi könyvraktárunk Duna-parti traktusában még 1974. elején az egyik öntöttvas-oszlopfő disztó elemei között munkatársaink repedést észleltek. A Középülettervező Intézet szakvéleménye szerint az drágas öntöttvas oszlopra helyezett gyenge homokkőből faragott vállkő eredetileg is hibás konstrukció volt, mely talán még háborús behatás vagy az "üzemeltetési körülmények megváltozása", valamint a közlekedés növekedése miatti fokozott igénybevétel következtében ment tönkre. A szakértők szerint az oszlopfő megrepedése veszélyes helyzetet teremtett, ezért azonnali

aláducolást javasoltak. Ehhez viszont a környező raktárrész két szintjét sürgősen ki kellett üríteni, ami azt jelentette, hogy 48 óra alatt kerekén 1.000 folyóméter könyvet kellett megmozgatni és ideiglenesen máshová elhelyezni. Ezt a nagyvolumenű munkát a Könyvtár munkatársai szombati és vasárnapi pihenőidejüket feláldozva, társadalmi munkában végezték el. A gyűjtemény, könyvtárunk iránti szeretetük, segítőkészségük szép példáját nyújtották ezzel, amiért ezúton is köszönetet mondunk. A megmozdítandó anyag egy részét az olvasóteremben, a többi a polcok közti járatokban helyeztük el. Következésképpen a helybenolvasás a nagyolvasóban március 1-16-ig szünetelt. Ez idő alatt a megmozgatott anyag egy részét /a disszertációkat/ a várbeli intézetek büféjében felállított állványokra szállítottuk át, másik részét pedig az Ujpesti-rakparti raktárunkban helyeztük el úgy, hogy onnan 330 polcfolyóméternyi más könyvet /duplum, NKO-anyag/ telepítettünk át a KESZ által ideiglenesen felszabadított pincerészbe. A kitelepített állományrész hozzáférhetőségét, használatát az ottlévő régi állományrészhez hasonlóan szerveztük meg.

A megrokkant oszlop környékének aláducolása rövidesen megtörtént. Az év hátralévő részében további műszaki vizsgálatok folytak, melyekbe immár a BUVÁTI is bekapcsolódott. E vizsgálatok és a velük kapcsolatos javaslatok alapján Akadémiánk illetékes szervei elhatározták, hogy az épület valamennyi üreges öntöttvas oszlopát epoxigyanta-habarcossal kell kitölteni.

Krónikus helyhiányunkat az oszlop megrepedése természetesen tovább súlyosbította. A belső helynyerés, illetve a legújabb könyvek elhelyezése érdekében többszáz polcfolyóméter könyvet kellett az év folyamán megmozgatni. Nyomasztó raktározási gondjaink enyhítésére a törökbálinti raktár elkészültéig egy lakóház pincéjében 10 helyiségből álló, összesen 180 m²

alapterületű raktárat sikerült bérelnünk az akadémiai tartalék számára. Eből 58 m²-t máris beállványoztattunk, s az akadémiai tartalék 185 folyóméterét ide kiszállítottuk. Úgyes újitással sikerült növelni az egy állványméteren elhelyezhető polcok számát. Ehhez át kellett rakni az Arany János-utcai raktárrész és a Duna-parti/akadémiai bérházi/ raktárrész felső szintjének könyveit. Állványméterenként egy széles polc beállításával 1.700 polcfolyóméter átrakása után 490 polcfolyóméter helyet nyertünk.

Az év elején az Ujpesti-rakparti raktárba költöztettük ki az új akadémiai őrzött példányok gyűjteményét. A gyűjtemény elejét képező 1949. előtti akadémiai kiadványok ugyancsak ott vannak, de hely hiányában sajnos maglyázott állapotban.

A könyvraktár numerus kurrens-állományrészében tovább folyt a számrevízió, de a körülményeknek megfelelő lassúbb ütemben: 78.000 jelzet revíziója történt meg.

Az év folyamán növekedtek a raktározás feladatai a folyóiratraktárban, mégpedig egyrészt a növekvő helyhiány, másrészt a selejtezésből adódó rendkívüli feladatok következtében. A raktári férőhely kérdése igen élesen jelentkezett ebben a gyűjteményben: a felvett új folyóiratoknak egyetlen méternyi raktárhelye sincsen, s így jelenleg a beosztó-asztalon ömlesztve állnak.

A Keleti Gyűjtemény raktárrendezési munkái keretében felállításra került a körteremben lévő régi Keleti irodalom szak. Ez 150 folyóméter anyag rendezését, átrakását tette szükségessé. Ily módon ez a szak készen áll az állomány-revízióra. Egyidejűleg különválogattuk a gyűjteménybe nem tartozó egyéb szakok /Földrajz, Egészség, Utazás, stb./ tetemes anyagát is, s ez a

másik raktárhelyiségben korábban már különválogatott idegen szakokkal együtt elszállításra vár.

A Mikrofilmtárban az 1973-ban elkészült filmraktári állványzatra további szekrények kerültek, s így a filmraktári férőhely néhány évre elegendő lesz.

Állományrevízió, állományvédelem, köttetés

Az Olvasószolgálati Osztály Állományrevíziós Csoportja folytatta a helyszíni revíziót, és elvégezte az 1973. folyamán rendezett és felállított "Iskola" szak revízióját. Tovább folyt a "Magyar Történelem" szak revíziója. A Csoport munkatársai az inventáriumi tételekhez bevezették a Régi Könyvek Gyűjteménye által korábban kiemelt, mintegy 3.000 tétel új jelzeteit. Az inventáriumokból félezer újabb hiánytételt irtak le, s a már régebben kiszedett cédulák alapján összesen 5.000 katalóguscédulát emeltek ki a régi katalógusokból. Az Állományrevíziós Csoport rekatalógizálásra előkészítette a "Classica Philologia" szakot, amint a munkaterv azt számára előírta.

Az állományvédelmi mikrofilmezés mennyisége meghaladta a tervezetet: 179.700 állományvédelmi ill. biztosítási felvétel készült el, ennek legnagyobb része kéziratári ill. levéltári anyag. A Keleti Gyűjteményből a Kaufmann-gyűjtemény nyomtatványai és a Tibeti Gyűjtemény darabjai, a Kézirattárból a Rákóczi-levéltár és a Goethe-gyűjtemény darabjai kerültek állományvédelmi filmre. A Régi Könyvek Gyűjteménye számára házi könyvkötészetünk 134 könyvet kötött be, külső szakértők 45 régi könyv konzerválását végezték el, ezek közül 31 kötet új kötést kapott. Könyvkötészetünk 1974. folyamán 4.111 könyv- és folyóiratkötet kötését végezte el. A

Keleti Gyűjtemény számára 228 kötetet és 130 tákát, a Kézirattár számára pedig 151 kötetet készített - egyéb kötészeti munkák ellátása mellett.

Olvasószolgálat

A központi olvasószolgálat forgalmi adatainak több éves változatlan-sága arra mutat, hogy a Könyvtár használóinak köre stabilizálódott. Ezt az is magyarázza, hogy a gyűjtőkörünkhöz tartozó tudományágak kutatóinak száma állandó, a kutatói létszámban nagyobbarányú fejlesztés sehol sem történt. Az olvasók számának lényeges növelése csak az egyetemi hallgatók előtti teljes vagy az eddiginél nagyobb mérvű kapunyitással valósulhatna meg, ez azonban nem feladatunk. Tény, hogy az egyetemi hallgatók szakirodalmi ellátottsága az egyetemi keretek között nem megoldott, s a felső évfolyamos hallgatók számára gyakran, az alsó évfolyamosok számára pedig időnként nélkülözhetetlen könyvtárunk használata. Le kell azonban szögez-nünk azt, hogy ennek az olvasórétegnek az egyetemi oktatás követelményei-nek megfelelően speciális gyarapítási, használati igényei is vannak, me-lyeket vállalni ill. átvállalni semmiképpen sem a mi feladatunk. Ebben a témakörben jegyezzük még meg, hogy az addigi gyakorlat, mely szerint alsó évfolyamos egyetemi hallgató csak napijegyet, ill. tanári ajánlásra állandó látogatójegyet kapott, újabb variánssal bővült. Azok, akik a Könyvtár anya-gából valamilyen egyetemi feladatra készülnek, ideiglenes látogatójegyet kaphatnak néhány naptól néhány hónapig terjedő időtartamra.

A helybenolvasók körének tágítása mellett gyakori probléma a kölcsön-zés kiterjesztésének igénye is, mely különösen a tudományos fokozattal nem rendelkező egyetemi tanszemélyzet részéről jelentkezik. A kölcsönzési jog kiterjesztése a teljes egyetemi tanszemélyzetre nem lenne célszerű, az időnként jelentkező alkalmi igények ezt nem indokolják. Hasonló igény je-lentkezett az akadémiai intézetekben dolgozó ösztöndíjas gyakornokok

részéről is, a kölcsönzési jog ugyanis csak a tudományos segédmunkatársi fokozattól kezdve illeti meg a kutatókat.

1974. folyamán igazgatói rendelkezéssel szabályoztuk az egy kölcsönző által kölcsönözhető művek számát, s megszigorítottuk a kölcsönzés rendjét. E rendelkezés - az akadémikusok kivételével - 30 tételben szabta meg a kutatók számára engedélyezett kölcsönzéseket, s a kölcsönzési határidő betartására vonatkozóan is határozottan intézkedett. Eredményként máris többszáz könyvet kaptunk vissza. A kölcsönzési szabályok betartása továbbra is nehéz feladat. A rendszeres reklamálás ellenére is sok a lejárt kölcsönzés, és sajnos, néhány kinnlévőségünk már-már behajthatatlannak látszik.

Az év közepére elkészült az új olvasószolgálati pult, azonban a kölcsönzési és olvasói nyilvántartás céljára rendelt forgó állványok nem feleltek meg a technikai követelményeknek. Így csak utólagos javításuk elkészültével kerültek rendeltetési helyükre, a pult mögé.

A munkatervben előírt kéthavi periodicitás betartásával készítettük el a könyvtár Új Külföldi Gyarapodásainak Jegyzékét, mely a beérkező új könyvek feldolgozásának menetében ad egyidejűnek tekinthető folyamatos tájékoztatást új gyarapodásainkról. A könyvek címanyagát ebben az évben a beérkező új periodikák címanyagával is kiegészítettük.

A Könyvtár olvasószolgálattal rendelkező osztályainak idevonatkozó adatszolgáltatása szerint a gyűjteményrészek használata általánosságban állandó jellegű, némi csökkenés a folyóiratok és a mikrofilmgyűjtemény területén tapasztalható. Ennek oka az előbbi esetben a reprográfia fejlődése lehet, mely feleslegessé teheti a folyóiratok helyszíni olvasását; mikrofilmolvasónk használatának csökkenése viszont annak tudható be, hogy

az akadémiai és egyetemi intézetek olvasókészülékeket szereznek be, s ezek birtokában házon belül szervezik meg a mikrofilmek olvasását.

A Könyvtár valamennyi olvasószolgálatot ellátó osztálya rendszeresen végez különböző típusú tudományos tájékoztató és referenz munkát. Ennek keretében érdekes a Kézirattár megfigyelése: szerintük a tájékoztatási kérések számszerinti növekedésének egyik oka az, hogy a nyomtatott katalógusok a korábbinál ismertebbé teszik a kutatók számára a Kézirattárunk állományát.

Mindezek mellett a Tájékoztatási és Bibliográfiai Osztály az év folyamán 70 esetben adott írásbeli tájékoztatást. Tájékoztató munkánkat nagyrészt akadémiai szervek, akadémiai vezetők vették igénybe. Számos esetben fordultak hozzánk az Akadémia 150 éves jubileumával kapcsolatban felmerülő kérdésekkel, különböző bibliográfiai és egyéb anyagkeresési igényekkel. Tájékoztató munkánk ezen kívül főleg az irodalomtudomány, irodalomtörténet, történelem és Bibliográfiai Szolgálatunkhoz szóbeli kérdéssel kb. félszáz esetben fordultak, ezek közül több hosszabb, konzultációs jellegű tájékoztatás volt.

Bibliográfia, kiadványok

A tudományszervezési dokumentációs munka keretében 1974. folyamán megjelent a Tájékoztató 14. évfolyama a szokásos ütemezésben. Sajtó alá rendeztük továbbá ugyanennek az évfolyamnak az indexét is. A folyóirat 950 példányban, 1032 nyomtatott lapon, összesen 66,2 szerzői iven jelent meg, ebből 14,7 iv belső, 51,5 iv pedig külső munkatársaink munkájának eredménye. Az év folyamán foglalkoztunk a Tájékoztató terjesztésének kérdésével. A megfelelő tárgyalások után a folyóirat terjesztését

1975. január 1-től az Akadémiai Kiadótól a Posta Központi Hirlapiroda vezeti át.

Tudománypolitikai gyorstájékoztatásunk keretében 52 akadémiai, állami és vezető pártszervnek illetve azok vezetőinek küldtünk kutatási, működési területüknek, érdeklődési körüknek megfelelő gyorstájékoztatást, 477 dokumentum felhasználásával 127,3 iv terjedelemben.

Az MTA Tudományszervezési Csoportjával közösen kiadott Prognosztika c. folyóirat 5. évfolyamából 1974. folyamán megjelent az 1. és a 2. szám, valamint nyomdakész állapotba került az 3. szám.

Az akadémikusbibliográfia munkálatai keretében 206 akadémiai tag munkásságának bibliográfiai adatait gyűjtöttük össze, ennek eredményeként a gyűjtemény 3.400 ellenőrzött, rendezett tétellel gyarapodott. A gyakorlati tapasztalatok alapján szükségessé vált, hogy a monográfiákon, cikkeken, tanulmányokon kívül összegyűjtsük az akadémikusok olyan publikációit is /ujsgócikkek, könyvismertetések, kritikák, riportok, interjúk, nekrológok stb./, melyeket egyébként nemzeti bibliográfiáink nem regisztrálnak. E hiány pótlása céljából gyűjtőmunkánkat kiterjesztettük az Akadémiai Kiadónál megjelenő valamennyi folyóíratra, valamint egyéb, politikai és kulturális profilú folyóiratokra, ujságokra is.

1974. évi kiadványtervünket lényegében véve teljesítettük. Két kiadvány /Terjék József: Kőrösi-Csoma dokumentumok... és Bendezy László: Mikoviny Sámuel térképei.../ a befejező munkálatok előtt áll, kiadásuk a Könyvtár jubileumi kiadványainak megjelenése után, még 1975-re lesz esedékes.

Az év folyamán az MTA Könyvtára Kiadványai c. sorozatban megjelent

Fráter Jánosné: A Magyar Tudományos Akadémia állományi kézikönyve /1854-1949/ o. munkája; az MTA Könyvtára Közigazgatási Szolgálati o. sorozatban Martha Hildegards: A Goethe-gyűjtemény o. munkája. /Ugyancsak a sorozatba tartozó munka - megjelentéskor kézbe illapottban - Martha Hildegards: A János Andor-hagyaték./

A sorozatokon kívül megjelentettük Fekete István: A Magyar Tudományos Akadémia tagjai /1830-1973/ o. jubileumi kiadványt, valamint az MTA Könyvtára Új Költői Gyűjtemény o. jegyzék 5. számát.

A további kiadványtevékenység előkészítése érdekében 1974. folyamán befejeztük az MTA tagjai tagjaináléknak gyűjtését és megkezdését, jelenleg folyik a cédulaanyag gépeltése és rajtő alá rendezése. Felmerést állapítottunk az akadémiai jutalmak beszedésére, forrásaira vonatkozóan is.

Végezetül meg kívánjuk jegyezni, hogy kiadványtevékenységünk - melynek sarkalatos pontja a sokszorosításra kész anyag fotó alá gépeltése - egy új IBM Executive írógép beállításával kedvezőbb helyzetbe jutott. Ez az írógép olyan kiváló technikai tulajdonságokkal rendelkezik, melyek a munkát gyorsabbá, színvonalasabbá teszik, és kiadványaink kivitelének jelentős mértékben javítják.

Technikai szolgáltatások

Mikrofilmár és Fotólaboratórium

Mindenekelőtt fotólaboratóriumunk jelentős műszaki fejlesztéséről kell beszámolnunk. 1974-ben egy új nagyítógépet állítottunk munkába, mely 24x36 mm-től 60x90 mm-ig mindenféle negatív nagyításra alkalmas. Sor került ezenkívül néhány tartozék ill. kiegészítő berendezés beszerzésére is. Hasselblad fényképezőgépinkhöz különféle tartozékokat vásároltunk a 6x6-os

fényképfelvételek, reprodukciók készítésének tökéletesítése érdekében.

A mikrofilmezési munkákról általában elmondhatjuk, hogy a mikrofilmezhető dokumentumok csökkenése s az egyéb speciális reprodukálási feladatok növekedése miatt az előző évhez képest csökkentettük a mikrofilmezés mennyiségét. Tervünk teljesítésében nehézséget jelentett Recordak-felvevőgépünk elromlása. E gép hónapokon át használhatatlan volt s az előírányzott mikrofilmezést hibátlanul működő régi felvevőgépünkkel teljesítettük. A fentiekben részletezett állományvédelmi mikrofilemzésen kívül folytattuk a sárospataki kéziratok mikrofilmezését /19.500 felvétel/, és megkezdjük az anarcsi görög-katolikus parókia kézirateinak mikrofilmezését is. A külföldről könyvtárközi kölcsönzésben érkező dokumentumokból mindössze 15.200 oldal került mikrofilmre, ami azt mutatja, hogy az állománygyarapításnak ezt a legolcsóbb formáját még nem használjuk ki megfelelően. Állományvédelmi fényképezésünkben új technikai eredmény a tómusos képek fényképezése 6x6 cm. méretű, tómusos klisé készítésére is alkalmas negatívra.

A mikrofilmezés mellett - melynek állományvédelmi eredményeit fentebb részleteztük - fotólaboratóriumunk folyamatosan teljesítette a szokásos megrendeléseket. Mikrofilmeket készített teljes művekről és folyóiratcikkekről; kisfilmre és 6x9-es filmre reprodukciókat állított elő képekről, kéziratokról stb. E felvételek nagyításai különböző méretekben készültek. Előállítottunk továbbá cinkoxidos gyorsnagyításokat és mikrofilmlap-nagyításokat, ez utóbbiakat hagyományos eljárással. Az akadémiai jubileummal kapcsolatban intézetek helyszíni fényképezését és kéziratári anyag reprodukálását végeztük el.

Xerox Csoport

Az év második felében gépparkunk egy új IBM típusú másológéppel, a Copier II-vel gyarapodott. Az új gép gyors és szép másolatok elkészítését teszi lehetővé, s különösen a tónusos képek másolásának minőségét javítja. Ezen az új gépen a munkábaállítása óta eltelt 4 hónap alatt 297.714 másolat készült. A két Rank Xerox-gép kimérése érdekében a nagyobb példányszámú másolatokat az IBM gépen készítjük, könyvek és folyóiratcikkek másolása, katalóguscédulák előállítása továbbra is a Rank Xerox-gépeken folyik. E két utóbbi gép igénybevétele az előző évekhez viszonyítva csökkent. A 100 példány feletti másolatokat IBM fóliáról a Rominor sokszorosítógépen állítottuk elő, 1974. folyamán minden megrendelés időben elkészült, ez összesen 1,589.625 db másolat produkálását jelentti.

1974. december 1-től megváltoztattuk a gyorsmásolás szolgáltatási árát. Ezt az árváltozást gondos előkészítő munka előzte meg, melynek keretében az új intézkedésről minden érdekelt intézmény és kutatóhely időben értesítést kapott. Az új árakra így zökkenő nélkül át tudtunk állni. Az áremelés hatásairól még nincsenek adataink, de úgy tapasztaljuk, hogy az indokolatlan megrendelések mind az egyéni megrendelők, mind pedig az intézetek részéről egyaránt csökkentek.

Sokszorosító Csoport

Sokszorosító kapacitásunkat 1974. folyamán is elsősorban saját kiadványaink előállítása, valamint az MTA Tudományszervezési Csoportjával közös kiadásban megjelentetett Prognosztika c. sorozat 3. számának kinyomtatása vette igénybe. Mivel e területen műszaki fejlesztésre az elmúlt évben nem került sor, kiadványaink minősége a korábbiakkal azonos volt. A

sokszorosítási munka folyamatosságát némileg zavarta, hogy a Romayor-sokszorosító gép 1 hónapon át javítás miatt használaton kívül volt. Míg a sokszorosítás összmennyisége 1974. folyamán a tavalyival lényegében azonos volt, ezen belül a kiadványokon kívüli vegyes sokszorosítási munkák /úrlapok, nyomtatványok/ növekedése szembetűnő.

Hálózati és módszertani munka

A Hálózati Csoport munkájának legjelentősebb tétele az intézeti könyvtárak szakmai felügyelete és szaktanácscsal való ellátása az intézetek meglátogatása illetőleg a könyvtárvezetőkkel való konzultációk útján.

Az év folyamán 8 vidéki intézetet látogattunk meg - egyiket-másikat kétszer is - köztük az újonnan alakult Alföldkutató Csoportot Békéscsábán. A budapesti intézetek közül 16-ot látogattunk meg. A látogatások alkalmával a könyvtárvezetőn és a könyvtári munkatársakon kívül szükség szerint tárgyaltunk a könyvtári bizottság vezetőjével, a gazdasági vezetővel, az intézet igazgatójával vagy helyettesével.

Az intézetek könyvtárosai ill. vezetői 181 alkalommal fordultak személyesen vagy telefonon Hálózati Csoportunkhoz.

Az évente szokásos hálózati értekezleten kívül, amelyre a Kultúra folyóiratosztályának vezetőjét is meghívtuk, főosztályok szerinti bontásban módszertani kerekasztalbeszéléseket tartottunk.

Akadémiai szervekkel az intézeti könyvtárakat érintő fontos ügyekben tárgyaltunk, pl. a kutatóintézeti dolgozók új besorolásakor. Több ízben adtunk szaktanácsot részben intézeti építések tervezéséhez, részben állományellenőrzések megszervezéséhez, új könyvtárvezetők munkábaállításához.

Kapcsolatot tartottunk más hálózati központokkal /pl. Egyetemi, KGM MTTI/. Feldolgoztuk az intézeti könyvtárak statisztikai jelentéseit.

Gondoztuk a hálózati központi folyóiratcímjegyzéket. Bagyújtottuk, ellenőriztük és továbbítottuk a hálózati könyvtárak könyv- és folyóirat-bejelentéseit. Segítséget nyújtottunk az intézeteknek külföldi cserekapcsolataikhoz. Összegyűjtöttük, ellenőriztük és továbbítottuk az intézetek valutás könyv- és folyóiratrendeléseit. /2167 db könyv, 2467 db folyóirat/. Elláttuk az intézeti könyvtárakat nyomatványokkal. Felmérést készítettünk az intézetek reprográfiai ellátottságáról.

Akadémiai Levéltár

Az Akadémiai Levéltár 1974. évi tevékenységét a kitűzött célok és munkatervi feladatok alapján végezte. Az alapvető cél az volt, hogy rendelkezésre álló munkaerejét a feldolgozási munkálatok elvégzésére összpontosítsa. Ezáltal egyrészt eleget kívánt tenni mind a fenntartó, mind a szakterület irányítását és felügyeletét ellátó szervek ezirányú ajánlásainak, másrészt ilymódon igyekezett kielégíteni a kutatóknak a Levéltárral szemben támasztott igényeit. Az anyag feldolgozásának fokozásával sikerült biztosítani, hogy a Levéltár a mind nagyobb számban jelentkező tájékoztatási kérésekre megalapozott információkat nyújtson.

A Levéltár az elmúlt évben egyes akadémiai szervektől - elhelyezési és irattári férőhelyhiány miatt, de a levéltári anyag teljesebbé tétel érdekében is - 23.45 ifm. iratanyagot vett át. Iratanyagának összallománya 601.73 ifm. Fényképanyaga 492 db-bal gyarapodott, így jelenlegi fényképállománya 3.947 db. A Levéltár 1974-ben is folytatta hanganyag-

gyarapítását, figyelemmel kísérte a rádió, a televízió műsorait valamint az MTA rendezvényeit, és az archiválásra érdemes anyagokról 4.990 perces magnetofon- felvételt készített. Jelenlegi hanganyaga 15.503 perc.

Anyagának rendezettsége érdekében a Levéltár a LÜSZ előírásainak megfelelő törzskönyvet készített, melynek előfeltétele volt a fond- és állagjegyzékének átdolgozása. Az elkészült fond- és állagjegyzék tartalmazza a Levéltár belső és külső állományát. Ennek elkészítésével egyidejűleg sor került az általa használt jelzetelési rendszer revíziójára, a jelzetrendszer átdolgozására. Ellenőrző raktári rendezést az elmúlt évben is folytattunk, eddig összesen 340 ifm. anyag került ellenőrző raktári rendezésre.

Az MTA közgyűlésének iratai /1950-1974./ darabszintig rendezettek. Az anyagról áttekintő raktári jegyzék készült, hasonló módon az MTA Elnöksége és Elnökségi Tanácsa /1950-1974./ üléseinek anyagáról is. Megkezdődött az MTA főtitkára iratanyagának darabszintű rendezése. A Levéltár folytatta az elnökségi ülések és a közgyűlések anyagainak biztonsági mikrofilmeztetését, hasonló célból felvételek készültek a legfontosabb elnöki és főtitkári iratanyagokról. Jelenleg a mikrofilmfelvételek száma 48.383. Az elmúlt évek gyakorlatának megfelelően kötetekbe szerkesztette az MTA közgyűléseinek és az elnökségi üléseknek az anyagát; a kötetek száma jelenleg 123.

A Levéltár az anyagában végzett kutatást folyamatosan segítette, tájékoztatást 187 esetben nyújtott.

Levéltárunk korábbi gyakorlatának megfelelően fenntartotta

együttműködését a hazai levéltárakkal és tovább ápolta kapcsolatait a szocialista akadémiák levéltáraival.

Tevékenységét értékelve megállapíthattuk, hogy feladatait a kitűzött céloknak megfelelően, éves munkaterve alapján, tervszerűen végezte. Visszatérő problémája a létszám elégtelensége, a munkahelyi és raktári elhelyezés hiányossága.

ADATOK ÉS TÁBLÁZATOK

K Ö L T S É G V E T É S

Rovat	Magnevezés	1973.évi tényleges felhasználás	1974. évi eredeti e l ő i r á n y z a t	módosított	1974. évi tényleges felhasználás
01	béralap	4,687.298	5,005.000	4,913.400	4,801.526
02	egyéb szemé- lyi kiadás	542.979	402.000	648.400	634.623
03	fenntartási kiadás	3,642.031	3,087.000	3,859.000	3,788.081
04	működési kiadás	963.687	825.000	955.800	1,106.394
05	beszerzés	4,457.542	4,118.000	5,364.000	5,167.409
07	lakbérhoz- zájárulás	15.196		11.000	9.910
Összesen:		14,308.733	13,437.000	15,751.600	15,507.943

B E R U H Á Z Á S

Állami Fejlesztési Banknál megnyitott hitel terhére:

Olvasószolgálati referenzs asztal kartontároló forgódobbal és egyéb tartozékkal együtt	73.810
Állványok /Akadimport ideiglenes raktárába és Ecséri úti raktárban/	83.035
Olivetti villanyösszeadógép	8.400
Hasselblad fényképezőgéphez tartozékok	53.570
Metz Mecablitz villanókészülék	13.600

Akadimport útján beruházott import tételek:

IBM Copierer II. gyorsmásolóberendezés	1,988.892
IBM Executiv szedő írógép	37.613
Durst nagyítóberendezés	46.493
Mikrofilm ragasztóprés	51.303
Planaxol könyvkötő berendezés	48.132

L É T S Z Á M, S Z E M É L Y I V Á L T O Z Á S O K

	állandó főfoglalkozásúak	időszaki	összesen
1974. január 1-i létszám	129 fő	9 fő	138 fő
1974-ben munkaviszonyba lépett	5 fő	10 fő	15 fő
	134 fő	19 fő	153 fő
1974-ben kilépett	11 fő	4 fő	15 fő
Zárólétszám 1974. december 31-én	123 fő	15 fő	138 fő

V É G Z E T T S É G, S Z A K K É P Z E T T S É G

/december 31-én állományban lévő főfoglalkozásúak/

	<u>1973.</u>	<u>1974.</u>
TUDOMÁNYOS FOKOZAT, ISKOLAI VÉGZETTSÉG		
lev. tag	1	0
tudományok doktora	0	0
kandidátus	6	6
egyetemet, főiskolát végzett	65	64
középiskolát végzett	54	53
alsófokú iskolát végzett	21	21
KÖNYVTÁROSI SZAKKÉPZETTSÉG		
felsőfokú szakképzettség	45	48
középfokú szakképzettség	7	7
SZAKKÉPZÉSBEN RÉSZTVEVŐK		
egyetemi képzésben különböző /nem könyvtár/ szakon	8	6
főiskolai képzésben	1	2
középfokú könyvtárosképzésben	3	2

B E S O R O L Á S, B É R E Z É S

Az 1974. december 31-én állományban lévő főfoglalkozásúakból

feljebbsorolásban részesült	14 fő
illetményemelésben részesült	65 fő
nyelvpótlékot kapott	2 fő

Egy főre eső havi átlagbér 1974-ben 2.980 Ft

KITÜNTETÉS, JUTALMAZÁS

Munka Érdemrend bronz fokozatával kitüntetve /5.000 Ft jutalommal/	1 f6
MTA Kiváló Dolgozó kitüntetést kapott /egy-egy havi illetményel azonos összegű jutalom kifizetésével/	2 f6
Főosztályi jóváhagyással jutalmat kapott /összesen 16.000 Ft összegben/	3 f6
Igazgatói jutalomban részesült a törzsgárda tagok jutalmazásával és céljutalmakkal együtt /összesen 295.000 Ft összegben/ az 1974. de- cemberében állományban lévők közül	130 f6
Törzsgárda tagságért jutalomszabadságban részesült	11 f6
Jubileumi jutalmat kapott	2 f6

SEGÉLY, ELŐLEG

Segélyben részesült /összesen 8.000 Ft összegben/	19 f6
Fizetési előleget kapott /összesen 5.500 Ft összegben/	7 f6

MUNKATÁRSAINK PUBLIKÁCIÓI

BALÁZS Péterné

- A kutatásstatistika helye az OECD országok tudománypolitikájában.
= Tudományszervezési Tájékoztató, 1974. 5.sz. 755-761.p.
- A nyugat-európai tudományos együttműködés kialakulása.
= Tudományszervezési Tájékoztató, 1974. 1.sz. 15-27.p.
- A technikaértékelés fejlődési szakassai.
= Tudományszervezési Tájékoztató, 1974. 3-4.sz. 541-551.p.
- Tudománypolitikai gondok az NSZK-ban.
= Tudományszervezési Tájékoztató, 1974. 6.sz. 881-902.p.
- Tudománypolitika és tudományértékelés a Szovjetunióban.
= Tudományszervezési Tájékoztató, 1974. 3-4.sz. 480-492.p.

BESE Lajos

- On the etymology of prohibition and negation in Mongolian.
= Central Asiatic Journal, 18/1974. 3-8.p.
- A ligetes estyeppektől Szulejmánig.
= Magyar Hírlap, 1974. június 29.
- On Mongolian - syn/-gsen "nomen perfecti":
Sprache, Geschichte und Kultur der altaischen Völker.
Berlin 1974. 115-117.p.

Személynevek a Mongolok titkos történetében.
/Kőrösi Csoma Társaság, 1974.V.21. Előadás/

BÜKI Béla

- A periodikus állomány mint kutatási tárgy. I.
/Szakirodalmi áttekintés/
= Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 21.évf. 1974. 6.sz. 391-406.p.
- A periodikus állomány mint kutatási tárgy. II.
/A nemzetközi folyóirattermelés mutatói és trendjei és a könyvtári gyakorlat/
= Tudományos és Műszaki Tájékoztatás, 21.évf. 1974. 8/9.sz. 563-586.p.

CSAPODI Csaba

Az Akadémiai Könyvtár Kézirattárának gyarapodása.
= Magyar Tudomány, 1974. 11. sz. 723-726. p.

A Corvina-könyvtár története és állománya.
= Bp., 1973. 10. p. /Kandidátusi értekezés tézisei/

Ein "Bellifortis" Fragment von Budapest.
= Gutenberg Jahrbuch, 1974. 18-28. p.

Az 1800-ig terjedő időszakra vonatkozó könyv- és könyvtártörténeti, valamint az ezek határterületeit jelentő diszciplinák kutatásának fontosabb irányai és témái.
Bp., 1974. 23. p. /Könyvtartudományi és Módszertani Központ kiadványa. Kézirat gyanánt./

Les livres de Janus Pannonius et sa bibliothèque à Pécs.
= Scriptorium, 1974. 28. 32-50. p.

Az Egyetemi Könyvtár Évkönyvei. VI. 1972.
= Könyvtáros, 1974. 24. évf. 372-373. p. /Ismeretítés/

ECSEDI Istvánné

A lengyel tudósok második kongresszusának határozata a tudományos kutatások fő irányairól.
= Magyar Tudomány, 1974. 3. sz. 185-187. p.

A menedzsment amerikai módszereinek exportja Japánba.
= Tudománysszervezési Tájékoztató, 1974. 5. sz. 762-768. p.

A tudománysszervezés iránya és néhány paramétere.
= Tudománysszervezési Tájékoztató, 1974. 1. sz. 57-70. p.

A tudós személyiségének problémái az amerikai tudománysszociológiában.
= Tudománysszervezési Tájékoztató, 1974. 3-4. sz. 526-531. p.

FEKETE Gézáné

Magyar Tudományos Akadémia tagjai 1825-1973.
Bp. 1975. MTA., 609. p.

A Magyar Tudományos Akadémia 150 éve adatokban. 1825-1975.
Főszerk.: Szalai Sándor és Szántó Lajos.
Bp. 1975. Akadémiai Kiadó, 11-53. p.

FRÁTER Jánosné

A MTA állandó bizottságai 1854-1949.

Bp. 1974. 430. p.

As Akadémiai felállítására kirendelt "Alkotókörldöztölg" munkálatai.

= Magyar Tudomány, 1974. 7-8.sz. 511-518.p.

As MTA jutalmazási rendszere 1831-1949.

= Magyar Tudomány, 1974. 10.sz. 667-673.p.

A Magyar Tudós Társaság Könyvtárának életrahívása.

= Magyar Tudomány, 1974. 11.sz. 729-732. p.

Részletek as Akadémia könyv- és folyóiratkiadásából.

= Magyar Tudomány, 1974. 9.sz. 598-605. p.

FÜLÖP Gézáné

Levél a Kritika szerkesztőségéhez /Fülep Lajos kéziratok hagyatékáról/.

= Kritika, 1974. 11.sz. 2.p.

Orosy Lőrinc levelei Teleki Józsefhez.

= Irodalomtörténeti Közlemények, 1974.

LXVIII. évf. 2.sz. 230-234.p.

Teleki József szerepe egy XVIII. századi francia tudományos vitában.

= Századok, 1974. 108. évf. 2.sz. 405-422.p.

Kéziratosság, kéziratári munkák. /JATE felsőfokú tanfolyakata,

1974. I. 8. Előadás./

KOVÁCS Gézáné

A Goethe-gyűjtemény.

/K 115-K 124/ Bp. 1974. 130.p.

/MTA Könyvtára Kézirattárának Katalógusai 7.sz./

Gábor Andor-hagyaték. /MS 4456 - MS 4500/ Bp. 1974. 166.p.

/MTA Könyvtára Kézirattárának Katalógusai 8./

Magyar szerzők Afrikáról, Ázsiáról és Latin Amerikáról.

1972. /Bp./ 1974. 13. p. /Kézirat gyanánt/

/Fordítás spanyol nyelvre./ MTA Világgazdaság K.I.

KÖRMEENDY Kinga

XV. századi magyarországi graduale.

= Magyar Könyvszemle, 1974. 90. évf. 1-2.sz. 111-115. p.

KÖRÖSI Jánosné

Norvégia kutatáspolitikája.

= Tudománysszervezési Tájékoztató 1974. 6. sz. 934-944.p.

MARKOVITS Pálné

Dersi Tamás: Századvégi üzenet. Bp. Szépirodalmi Kiadó, 1973.

/Recenzió./

= Magyar Tudomány, 1974. 5.sz. 330-331. p.

KÉMETH Éva

Ausztrália és Új-Zéland tudománypolitikája. /Szemle/

= Tudománysszervezési Tájékoztató, 1974. 3-4.sz. 552-571. p.

India tudománysszervezési problémái. /Szemle/

= Tudománysszervezési Tájékoztató, 1974. 6. sz. 951-959. p.

Kanada nagyobb tudományos önállóságra törekedik. /Szemle/

= Tudománysszervezési Tájékoztató, 1974. 6.sz. 914-923. p.

A tudomány követői.

= Magyarország, 1974. március 24. 22. p.

HEJTŐ István

Mikszáth Kálmán Összes Művei. 69. kötet. Cikkék és károcolatok.

Kritikai kiadás XIX. Bp. 1974. Akadémiai Kiadó 348 p.

/Sajtó alá rendezés./

Mikszáth Kálmán védelmében.

= Irodalomtörténet, 1974. 3. 667-675. p.

A modern magyar kritikai kiadások filológiai és módszertani kérdései.

= A modern filológiai kutatás és a könyvtári információs tevékenység. Debrecen. 1973. 9-15. p.

RITOÓK Zsigmondné

Budai polgárok könyvei a 16. században.

= Magyar Könyvszemle, 1974. 90. évf. 312-314. p.

Debreceni Ember Pál egyháztörténetének kéziratai. II. rész.

= Magyar Könyvszemle, 1973. 89. évf. 364-376. p.

Andronicus Tranquillus Dalmata und die vita aulica.

/EIRENE-kongresszus, Dubrovnik, 1974. X.9. Előadás/

Promóciós művek. /OSZK KMK könyvtáros továbbképzés, 1974. I. 24./

ROZSONDAI BÉLÁNÉ

Über die Koberger-Einbände.

= Gutenberg Jahrbuch, 1974. 311-323. p.

O.Mazal: Europäische Einbandkunst aus Mittelalter und Neuzeit.

Gras, 1970. /Ismerítés/

= Magyar Könyvszemle, 1974. 90. évf. 1-2. sz. 203-204. p.

SZEIDOVITZ ÉVA

Persepolis. Budapest, 1974. Corvina. 44 p.

Local poets in Qajar-tazkeres a study on the Safinat ul-Mahmud

of the Hungarian Academy Library in Budapest: The Muslim East.

Studies in honour of Julius Gernamus. Budapest, 1974. 213-220. p.

SZÉKELY DÁNIEL

Mennyire tudományosak a társadalomtudományok.

= Tudományos-szervezési Tájékoztató, 1974. 1.sz. 46-56. p.

TATÁR MAGDOLNA

Egy mongol bokaosont játsk: Keletkutatás

1973. Bp. 1974. Akadémiai Kiadó 95-100. p.

Zum Kult des Obo: Sprache, Geschichte und Kultur der altaischen Völker.

Berlin, 1974. 569-571. p.

/Schriften und Kultur des Alten Orients 5./

TERJÉK JÓSEF

Lamaista ikonometria, Keletkutatás 1973.

Bp. 1974. Akadémiai Kiadó 174-184. p.

A tibeti irodalomból.

= Helikon, 1974. 2. sz. 58-72. p.

TÓKÉS LÁSZLÓ

Mikrofilm patronok és kazetták.

= Tudományos és Műszaki Tájékoztató, 21. évf. 1974. 4-5. sz. 332-337. p.

International Council on Archives Microfilm Committee Bulletin.

= Tudományos és Műszaki Tájékoztató, 21. évf. 1974. 7.sz. 515-516. p.

/Ismerítés/

TÓKÉS László

Mikrofilmek a tudományos és dokumentációs munkában.
/AGROINFORM továbbképző tanfolyam, 1974. V.13. Előadás/

Mikrofilmlapok.
/Optikai, Akusztikai és Filntechnikai Egyesület tanfolyama,
1974. IV. 22. Előadás/

Mikrofilmlap-rendszerek.
/Marx Károly Egyetem Közgazdasági Továbbképző Intézet tanfolyama,
1974. V. 22. Előadás/

URAY Géza

Sámándobok szójlatok. Szibéria őslakosságának népköltészete.
Ford. Bede Anna, válogatta, az utószót és a jegyzeteket készítette ---.
2. változatlan kiadás. Bp. 1974. Európa, 405 p.

Schriften sur Geschichte und Kultur des Alten Orients.
Die Bedeutung der Kulturgeschichte des Karpatenbeckens für die
Erforschung der Kultur der sentralasiatischen Reiternomaden: Sprache,
Geschichte und Kultur des Altaischen Völker. Protokollband der
XII. Tagung der PIAC 1959. Berlin. Berlin, Akad. Verl. 1974. 637-649.p.

Nekotórie fol'klórúe dannúe o roli luka i sztreli v szvadebníh
obrjadah: Isssledovanija po vosstocnoj filologii. K szemi-
desszjatiletiju professzora G.D. Szanzseeva. Moszkva, 1974. 256-260. p.

WOJTILLA Gyula

Dasakumaracarita men prayukt grhapati aur gramani sabdon ki arth.
= Purakalpa /Benáress/ 1974. 25-30. p.

Indian precious stones in the Ancient East and West.
= Acta Orientalis, XXVII. fasc. 2. 211-224. p.

Kala - "Idő és Történelem. A Márót Károly Emlékkülés előadásai."
Bp. 1974. 209-217. p.

Két tisztségnév a Dasakumaracaritában.
= Antik Tanulmányok, XX. 1. 1973. 54-57. p.

WOJTILLA Gyula

Politikai elméletek a VII. századi ind irodalomban:
Keletkutatás 1973. Bp. 1974. Akadémiai Kiadó 157-163. p.

D.K. Gupta: Society and culture in time of Dandin. /Reconsi6./
= Journal of Indian History, 52. vol. /1974/ 239-242. p.

MUNKATÁRSAINK KÖZREMŰKÖDÉSE
TESTÜLETEK TEVÉKENYSÉGÉBEN

Bese Lajos dr. osztályvezető, kandidátus

- a Magyar Nyelvtudományi Társaság,
- a Kőrösi Csoma Társaság számviteli bizottsága,
- a Societas Uralo-Altaica /Hamburg/
- és International Association of Orientalist Librarians tagja

Csapodi Csaba dr. osztályvezető

- az MTA Irodalomtudományi Intézete Reneszánsz Munkaközössége,
- az MTA Középkori Munkabizottsága,
- az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztálya Könyvtörténeti és Bibliográfiai Munkabizottsága tagja

Darabos Pál csoportvezető

- az Országos Osztályozási Bizottság tagja

Durssa Sándor osztályvezető

- az MTA Könyvtári Bizottsága,
- az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács tagja

Fülöp Gézáné osztályvezetőhelyettes

- az MTA Irodalomtudományi Intézete XVIII.sz. Munkaközössége,
- a Magyar Irodalomtörténeti Társaság tagja

Hatos Géza tudományos munkatárs

- a Magyar Történelmi Társulat tagja

Domka Károlyné osztályvezetőhelyettes, könyvtári titkár

- a Kőrösi Csoma Társaság tagja

Körmeny Kinga

- az Őkörtudományi Társaság tagja

Rejtő István dr. mb. igazgató, kandidátus

az MTA Könyvtári Bizottság titkára,
az MTA Nyelv- és Irodalomtudományok Osztály Könyvtörténeti, Bibliográfiai és Dokumentációs Munkabizottsága,
a Magyar Irodalomtörténeti Társaság,
a Magyar Újságírók Szövetsége,
az Országos Könyvtárügyi és Dokumentációs Tanács,
a "Könyvtári Figyelő" szerkesztőbizottsága tagja,
a "Magyar Tudomány" felelős szerkesztője

Ritoók Zsigmondné dr. tudományos főmunkatárs

az MTA Irodalomtudományi Intézete Reneszánsz Kutatócsoportja,
az Ókortudományi Társaság,
az Egyházi Könyvtárak Állami Felügyelő Bizottsága tagja

Róssa György dr. igazgató, kandidátus

/1969.I. 15-től, külföldi megbízatása tartalmára, fiz.nélk.szabadságon/
az Egyesült Nemzetek Szervezete Könyvtárának /Genf/ igazgatója,
a Comité International pour la Documentation des Sciences
Sociales tagja

Rozsondai Béláné tudományos munkatárs

az Ókortudományi Társaság tagja

Soher Tiborné dr. tudományos főmunkatárs, kandidátus

egyetemi adjunktus /ELTE Szlav Filológiai Tanszék/,
a Magyar Irodalomtörténeti Társaság tagja

Szeidovits Éva dr. tudományos főmunkatárs

a Kőrösi Csoma Társaság választmányi tagja,
a Magyar Nyelvtudományi Társaság,
az Ókortudományi Társaság tagja

Tatár Mária Magdolna dr. könyvtáros

az MTA Néprajzi Társaság,
az MTA Nyelvtudományi Társaság,
a Kőrösi Csoma Társaság tagja

Terjék József dr. tudományos munkatárs

az MTA Orientalisztikai Bizottság titkára,
a Kőrösi Csoma Társaság választmányi tagja

Tókécs László osztályvezető

a Microfiche Foundation /Delft/ magyarországi levelezője.
a Nemzetközi Reprográfiai Tanács Magyar Nemzeti Bizottsága,
az OMFB Mikroképteknikai Albizottsága,
az Optikai, Akusztikai és Filstechnikai Egyesület Reprográfiai
Bizottsága tagja

Uray Géza dr. csoportvezető, kandidátus

az MTA Orientalisztikai Bizottsága,
a Kőrösi Csoma Társaság,
a Magyar Néprajzi Társaság,
a Magyar Nyelvtudományi Társaság tagja

Wojtilla Gyula dr. könyvtáros

a Kőrösi Csoma Társaság,
az Őkörtudományi Társaság tagja

KÜLFÖLDI KIKÜLDETÉSEK

TANULMÁNYUTAK

ország	kiküldötték száma	napok száma
könyvtári kiküldetés		
Csehszlovákia	2	17
Jugoszlávia	1	6
SSZK	3	38
Olaszország	1	11
Szovjetunió	2	10
	9	82
egyéb kiküldetés		
India	1	167
Olaszország	1	86
Spanyolország	1	36
Svájc	1	8
USA	1	119
	5	466

ÁLLOMÁNY. GYARAPODÁS

dokumentum- fajta	állomány 1973.XII.31-én	/egység/ 1973. évi tisztá gyarapodás		állomány 1974.XII.31-én
		1973. évi	1974. évi	
könyv	769.295	13.975	15.212	784.507
periodika	195.791	5.749	3.685	199.476
kézirat	367.320	10.979	11.430	378.750
mikrofilm	13.799	800	1.320	15.119
	1,346.205	31.503	31.647	1,377.852

GYARAPODÁS MÓDJA /egységek száma, csökkenés nélkül/

	könyv		periodika		kézirat		mikrofilm		összesen	
	1973	1974	1973	1974	1973	1974	1973	1974	1973	1974
vétel	2.702	3.225	1.013	1.078	10.429	10.220	18	10	14.162	14.533
csere	5.651	5.817	4.008	4.258	-	-	65	140	9.724	10.215
köteles- példány	2.723	2.893	564	628	-	-	-	-	3.287	3.521
ajándék	2.671	2.925	176	88	550	1.210	1	3	3.398	4.226
akad. kiadvány	331	311	-	-	-	-	-	-	331	311
saját	48	61	-	-	-	-	716	1.167	764	1.228
	14.126	15.232	5.761	6.052	10.979	11.430	800	1.320	31.666	34.034

GYARAPODÁS EREDETE

	Magyarország		Szovjetunió		népi dem.orsz.		egyéb külf.		összesen	
	1973	1974	1973	1974	1973	1974	1973	1974	1973	1974
könyv	4.491	4.418	1.803	2.317	1.753	1.696	6.079	6.801	14.126	15.232
periodika	786	827	894	982	1.125	1.211	2.956	3.032	5.761	6.052
kézirat	10.979	11.430	-	-	-	-	-	-	10.979	11.430
mikro- film	717	1.170	1	1	5	3	77	146	800	1.320
	16.973	17.845	2.698	3.300	2.883	2.910	9.112	9.979	31.666	34.034

A GYARAPODÁS SZAKOK SZERINT

14

szakcsoport	könyv		periodika	
	1973	1974	1973	1974
001 tudományszervezés	0,34	0,3	-	-
0, 2 általános művek, vallástörténet	5,7	4,9	10,0	14,9
1 filozófia, pszichológia	3,54	3,8	3,8	2,7
3 társadalomtudományok	7,6	8,0	9,9	9,9
5 természettudományok	8,7	8,4	33,8	32,5
6 alkalmazott tudományok	4,22	4,5	7,9	7,0
7 művészetek	4,0	3,8	2,7	2,0
80 nyelvtudomány	8,8	7,5	9,3	8,7
809 orientalisztika	9,2	8,4	6,6	5,8
82 irodalomtudomány, szépirodalom	30,2	33,8	6,4	5,1
9 földrajz, részéget, történettud.	17,7	16,6	9,6	11,4
	100,0	100,0	100,0	100,0

JUTTATÁS MÁS KÖNYVTÁRAKNAK

/duplumok és fölös példányok/

	akadémiai intézeti könyvtáraknak	hálózaton kívüli	összesen
könyv /kötet/	470	3.736	4.206
periodika /évfolyan/	860	311	1.171

K Ö T T E T É S

	a Könyvtár számára		akadémiai szerveknek	
	1973	1974	1973	1974
kötés /modern könyv, periodika/	3.967	4.472	140	90
doboz- és téka készítés	145	203	40	-
számnymás	400	500	-	-

FELDOLGOZÁS

KÖNYVTÁRI FELTÁRÁS CÉLJÁRA

	c i m l e í r á s		o r s z á g i o s t á l y o z á s	
	1973	1974	1973	1974
modern könyv /mű/	9.850	13.641	9.600	13.641
periodika /főle/	144	164	196	164
keleti könyv /mű/	1.100	1.100	920	1.063
keleti periodika	17	25	-	-
kézirat /db/	10.979	11.430	-	-
régi könyv /mű/	1.196	1.557	-	-
mikrofilm /mű/	800	1.320	-	-
periodikák retrospektív feldolg. /kötet/	4.045	2.175	-	-

KÖZPONTI CÍMJEGYZÉK SZÁMÁRA

	<u>1973.</u>	<u>1974.</u>
periodika-változási jelentés	3.290	3.425

KATALÓGUS ÉPÍTÉS

KATALÓGUSCÉDULÁK KÉSZÍTÉSE

	k a t a l ó g u s c é d u l á k		s o k s z o r o s í t á s a		g é p e l é s e	
	1973	1974	1973	1974	1973	1974
modern könyv	13.063	14.985	13.063	14.985		
periodika	-	-	2.308	1.262		
kézirat	-	-	4.355	3.841		
régi könyv	315	1.203	434	354		
mikrofilm	5.670	5.770	945	2.137		

KATALÓGUSCÉDULÁK BESOROLÁSA

	<u>1973</u>	<u>1974</u>
központi könyvkatalógusokba	72.398	82.929
" periodika- "	2.308	1.262
kéziratkatalógusokba	1.660	3.088
régi könyv katalógusba	4.040	3.260
keleti betűrendes "	1.850	4.000
mikrofilm "	4.670	6.770
új beszerzési "	11.000	10.000

NEMZETKÖZI KIADVÁNYCSERE

CSEEREKAPCSOLATOK 1973-ban 91 állam 1638 intézményével.
1974-ben 90 állam 1639 intézményével.

E u r ó p a

28 állam, 1173 intézmény

Albánia	1
Anglia	78
Ausztria	40
Belgium	50
Bulgária	6
Csehszlovákia	41
Dánia	13
Finnország	22
Franciaország	104
Görögország	12
Hollandia	23
Irország	5
Island	3
Jugoszlávia	97
Lengyelország	89
Luxemburg	3
Malta	1
NDK	51
NSZK	124
Norvégia	9
Olaszország	139
Portugália	7
Románia	47
Spanyolország	52
Svájc	40
Svédország	34
Szovjetunió	77
Vatikán Állam	5

Á z s i a

22 állam, 173 intézmény

Afganisztán	2
Bangla Desh	1
Burma	1
Ceylon	1
Ciprus	3
India	30
Irak	4
Irán	7
Iszrael	6
Japán	76
Jordánia	3
Kína	6
Koreai NDK	5
Libanon	5
Mongólia	2
Pakisztán	2
Sikkim	1
Szingapur	1

Szíria	3
Thaiföld	1
Törökország	11
Vietnami DK	2

A f r i k a

22 állam, 49 intézmény

Algéria	3
Angola	2
Dahomey	1
Dél-Afrikai Kőst.	7
Egyiptom	7
Elefántcsontpart	1
Etiópia	1
Felső-Volta	1
Ghana	3
Guinea	1
Malawi	1
Malgas	1
Marokkó	3
Nigéria	3
Portugal Guinea	1
Rhodesia	2
Szenegal	1
Tanzánia	1
Tunézia	4
Uganda	1
Zaire	3
Zambia	1

A m e r i k a

16 állam, 220 intézmény

Argentína	17
Bolivia	1
Brazília	11
Chile	6
Costa Rica	2
Ecuador	2
Guatemala	1
Guyana	1
Kanada	18
Kolumbia	8
Kuba	7
Mexico	6
Peru	4
Puerto Rico	1
USA	130
Venezuela	5

Ausztrália, Óceánia

2 állam, 24 intézmény

Ausztrália	21
Új Zéland	3

KIADVÁNYCSERE-FORGALOM

viszonylat	kiadvány fajta ^m	küldött		érkezett	
		1973	1974	1973	1974
Szovjetunió	könyv	1.066	932	2.890	3.134
	periodika	1.589	1.606	1.367	1.490
	mikrofilm	-	1	-	1
népi demokratikus országok	könyv	3.121	2.918	2.037	2.200
	periodika	2.693	2.758	1.355	1.478
	mikrofilm	3	14	3	3
egyéb országok	könyv	1.783	1.616	2.656	2.276
	periodika	3.893	3.868	2.397	2.461
	mikrofilm	593	347	62	136
Összesen	könyv	5.970	5.466	7.583	7.610
	periodika	8.175	8.232	5.119	5.429
	mikrofilm	596	362	65	140

^m = kötet, évfolyam ill. mű

A KÖNYVTÁR HASZNÁLÓI

/18/

beíratkozott olvasók száma	<u>1973</u>	<u>1974</u>
a Központi Olvasószolgálatnál	1.803	1.763
a különgyűjteményeknél	<u>869</u>	<u>835</u>
	2.672	2.598

A HASZNÁLÓK MEGOSZLÁSA

/14/

a Központi Olvasószolgálatnál	<u>1973</u>	<u>1974</u>
akadémikus, akadémiai levelező tag	5	3
egyetemi tanár, tud.doktora, kandidátus	17	19
egyet. oktató /docens, adjunktus, tanársegéd/	6	10
tudományos kutató	24	28
orvos, mérnök, pedagógus	7	2
szerkesztő, fordító, író, újságíró	4	5
könyvtári kutató	12	16
egyetemi hallgató	13	13
egyéb	12	4

SZOLGÁLTATÁSI ALKALMAK

dokumentumfajta	helybenolvasás		kölcshözadás		összesen	
	1973	1974	1973	1974	1973	1974
modern könyv	11.329	10.987	12.799	11.623	24.128	22.610
periodika	6.515	6.348	278 ^m	345	6.787	6.693
kézirat, régi könyv	2.395	2.263	175	65	2.570	2.328
keleti könyv	2.121	2.276	2.116	1.974	4.237	4.250
mikrofilm	314	176	-	-	314	176
	22.674	22.050	15.362	14.007	138.036	36.057

periodika^m

valamint a xeroxstatási alkalmak száma: 5.158

fotóstatási alkalmak száma: 185

ÁLLOMÁNYHASZNÁLAT

dokumentumfajta	helybenolvasás		kölcshözadás		összesen	
	1973	1974	1973	1974	1973	1974
modern könyv	28.223	27.372	13.801	12.725	42.024	40.097
periodika	53.273	47.864	440 ^m	591	53.713	48.455
kézirat, régi könyv	29.036	45.452	175	77	29.211	45.529
keleti könyv	7.667	7.739	2.480	2.308	10.147	10.047
mikrofilm	423	271	-	-	423	271
	118.622	128.698	16.896	15.701	135.518	144.399

periodika^m

valamint a xeroxstatási alkalmak száma: 5.158

fotóstatási alkalmak száma: 185

KÖNYVTÁRKÖZI KÖLCSHÖZVÉTEL

	kölcshözadás		kölcshözvétel	
	1973	1974	1973	1974
belföldi viszonylatban	1.573	974	180	86
külföldi viszonylatban	178	142	438	443
	1.751	1.116	618	529

REPROGRÁFIAI SZOLGÁLTATÁSOK

	<u>1973</u>	<u>1974</u>
FOTÓTECHNIKAI SZOLGÁLTATÁSOK		
Felvételek száma		
mikrofilm	303.220	260.535
kisfilm	3.751	3.780
sikfilm, 6x6 v. 6x9 felvétel	189	753
Összesen:	307.160	265.068
Másolatok száma		
mikrofilm-másolat /m/	18.698	15.008
mikrofilmlap-másolat /db/	190	-
fotókópia	17.548	16.860
elektrosztatikus gyorsnagytítás	3.432	3.810
XEROX és MÁS ELEKTROSZTATIKUS		
átadott másolatok száma	1,280.015	1,589.625
SOKSZOROSÍTÓ RÉSZLEG oldalnyomásainak száma:	1,151.300	1,180.715
ebből kiadvány	977.900	732.780
egyéb másolat	173.400	447.935

BIBLIOGRÁFIA, DOKUMENTÁCIÓ

A "Tudománysszervezési Tájékoztató" és a témakörbe tartozó tájékoztatás

1974-ben megjelent a Tudománysszervezési Tájékoztató XIV. évfolyama /1, 2, 3-4, 5, 6. számok/ 1032 nyomtatott lap, ill. 66,2 szerzői iv terjedelemben.

	<u>1973</u> <u>tény</u>	<u>1974</u> <u>tény</u>
A referátumokban feldolgozott dokumentumok száma	503	544
Ebből: szemlében	272	
figyelőben	100	
hiranyagban	83	
szakirodalmi		
ismertetőben	89	
A bibliográfiai rovatban közzétett tételek száma	3.104	3.160

	<u>1973</u> <u>tény</u>	<u>1974</u> <u>tény</u>
A Szolgálat belső munkatársainak referáló tevékenysége /szerzői ivben számítva/	12,2	14,7
Külső munkatársak referáló tevékenysége /szerzői ivben számítva/	<u>51,1</u>	<u>51,5</u>
	63,3	66,2
Ebből a Tudománysszervezési Tájékoztatóban közzétett		
szemle és egyéb referátum	46,9	49,5
bibliográfia	13,4	13,7
belső erőből készült idegen-nyelvű anyag	3	3
	<u>63,3</u>	<u>66,2</u>

Tudománypolitikai expressz tájékoztató

A szolgáltatásban részesülő szervek száma	52
Feldolgozott dokumentumok száma	464
Átlagos példányszám	3

A szolgáltatás összterjedelme	<u>1973</u>	<u>1974</u>
	133 iv	127,3 iv
	/2.664 oldal/	/2.546 oldal/

A "Prognosztika" c. kiadvány 5. évfolyamából megjelent az 1. 2. szám, egyenként 250 példányszámban.

A K Ö N Y V T Á R K I A D V Á N Y A I

	<u>1973</u>	<u>1974</u>
"A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtárának Kiadványai" sorozatban	1	1
"A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Kézirattárának Katalógusai" sorozatban	2	2
"A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Új Közlöki Gyűjteményének Jegyzéke" sorozatban	6	6
Egyéb, sorozaton kívüli kiadvány	1	-
Periodikus kiadvány számonként	6	6

Az 1974-es évszámmal jelzett kiadványaink terjedelme 53,75 iv.

A KIADVÁNYOK RÉSZLETES FELSOROLÁSA

As MTA Könyvtárának Kiadványai sorozatban megjelent művek

70. Fráter Jánosné: A Magyar Tudományos Akadémia állandó bizottságai 1954-1949 Bp. 1964. Házi sokszorosítás. 430. p.

As MTA Könyvtára Kézirattárának Katalógusai sorozatban megjelent művek

7. Marth Hildegard: A Goethe-gyűjtemény /K 115 - K 124/ Bp. 1974. Házi sokszorosítás. 130. p.
8. Marth Hildegard: A Gábor Andor-hagyaték /MS 4456 - MS 4500/ Bp.1974. Házi sokszorosítás. 166. p.

"A Magyar Tudományos Akadémia Könyvtára Új Külföldi Gyarapodási Jegyzéke" sorozatban: I-6. szám. Házi sokszorosítás. 749. p.

KÜLFÖLDI KUTATÓK és LÁTOGATÓK

Amado, F.	tud. kutató	Olaszország
Barok, S.	tud. kutató	HDK
Bata, K.	orvos	Jugoszlávia
Benkó, S.	tud. kutató	Románia
Byrnes, R.F.	tud. kutató	USA
Cacral	könyvtáros	Mongólia
Chivu, G.	tud. kutató	Románia
Covaci, J.	tud. kutató	Románia
Dávid, Gy.	kiadói lektor	Románia
Fischer, H.	tud. kutató	NSZK
Fogarassy, L.	könyvtáros	Csehszlovákia
Freeman, J.	tud. kutató	USA
Gitelzev, D.	tud. kutató	Bulgária
Gerenda, A.	adjunktus	Csehszlovákia
Gomori, G.T.	tud. kutató	Anglia
Gramada, L.L.	lektor	Románia
Gulyás, G.	építész	Jugoszlávia
Heins, W.	orvos	HDK
Hlawatsch, G.	egyet. hallgató	NSZK
Hódi Sándor	tud. kutató	Jugoszlávia

Ivanov, M.A.
 Jügel, K.H.
 Kiss, B.
 Kolankowski, L.
 Krolikowska, A.
 Lindech-Pozsa, I.
 Kudruk, P.
 Mark, Th.R.
 Marsden, R.M.
 Masai, O.
 Nakase, T.
 Németh, I.
 Ohe, M.v.d.
 Rosenberg, J.
 Sediák, V.
 Steinkellner, E.
 Stenad, E.
 Turchyn, A.
 Vasváry, Ö.
 Varga, I.
 Vörösmartí Géza
 Walker, G.P.M.
 Wolfe, Ch.E.
 Wochele, Th.E.
 Zimmermann, E.

kutató
 tud. kutató
 tanár
 levéltárigazgató
 könyvtárvezető
 tud. kutató
 tud. kutató
 tud. kutató
 tud. kutató
 tud. kutató
 közgazdász
 tud. kutató
 tud. kutató
 tud. kutató
 tud. kutató
 tud. kutató
 tud. kutató
 tud. kutató
 könyvtáros
 lelkes
 tud. kutató
 tud. kutató
 könyvtári ov.
 tud. kutató
 tanítónő
 egyet. hallgató

Bulgária
 NDK
 USA
 Lengyelország
 Lengyelország
 Ausztria
 USA
 USA
 Anglia
 Ausztria
 Japán
 Ausztria
 NDK
 NDK
 Csehszlovákia
 Ausztria
 NDK
 USA
 USA
 Jugoszlávia
 Csehszlovákia
 Anglia
 NSZK
 Ausztria
 Ausztria

AZ AKADÉMIAI KÖNYVTÁRI HÁLÓZAT

	<u>1973</u>	<u>1974</u>
As akadémiai intézeti könyvtárak száma	47	46
As állomány nagysága szerint:		
50.000 könyvtári egységen felüli	5	5
10.000 " " "	23	24
5.000 " " "	8	8
1.000 " " "	10	8
1.000 " " aluli	<u>1</u>	<u>1</u>
	47	46

Személyi ellátottság:

főfoglalkozású könyvtáros	121	123
Mellék- és részfogl. könyvtáros	<u>21</u>	<u>12</u>
	142	135

Könyvtárosok iskolai végzettsége:

egyetemi /főiskolai/ végzettség	65	60
középiskolai végzettség	71	69
általános isk. végzettség	<u>6</u>	<u>6</u>
	142	135

Állomány, gyarapodás /feldolgozott egység/

dokumentum fajta	állomány 1973.dec.31.	gyarapodás	állomány 1974.dec.31.
könyv	619.439	22.397	641.836
folyóirat	231.356	15.947	247.303
egyéb	293.311	11.408	304.719
Összesen	<u>1,144.106</u>	<u>49.752</u>	<u>1,193.858</u>

Állománygyarapítására felhasznált

	<u>1973</u>	<u>1974</u>
Összeg:	16,317.979	20,861.268
könyvtárankénti átlagösszeg:	347.191	453.505